

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Студентки 2 курсу, 5 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Науковий керівник
канд. екон. наук.,
доцент

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук.,
доцент

Дембіцька
Олена
Олександрівна

Лазебна
Ірина
Василівна

Дьяченко
Ольга
Володимирівна

Київ 2021

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології
Кафедра публічного управління та адміністрування
Освітній ступінь: магістр
Спеціальність: публічне управління та адміністрування
Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав.кафедри

«20» січня 2021 р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну
роботу (проект) студентів
Дембіцькій Олені Олександрівні**

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту) «Публічне управління в сфері міжнародного економічного співробітництва»
Затверджена наказом ректора від «28» грудня 2020 р. № 3940

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: 22.10.2021

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Метою роботи є обґрунтування науково-методичних підходів щодо особливостей публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва та розробка шляхів удосконалення публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

Об'єктом дослідження є процес публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи для підвищення ефективності публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

4. *Зміст випускної кваліфікаційної роботи:*

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

1.1. Сфера міжнародного економічного співробітництва як об'єкт публічного управління

1.2. Принципи, функції та зміст публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва

РОЗДІЛ 2. СПІВПРАЦЯ З МІЖНАРОДНИМИ ЕКОНОМІЧНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ

2.1. Аналіз передумов активізації публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва в Україні

2.2. Співпраця органів публічної влади з міжнародними організаціями в сфері міжнародного економічного співробітництва

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. *Календарний план виконання роботи*

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строки виконання етапів роботи	
		За планом	фактично
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	до 13.11.2020	
2	Затвердження плану та завдання випускної кваліфікаційної роботи	до 20.01.2021	
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	до 16.04.2021	
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	до 14.06.2021	
5	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису третього розділу випускної кваліфікаційної роботи	06.09.2021	
6	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі	до 22.10.2021	
7	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	25.10-05.11.2021	
8	Зовнішнє рецензування ВКР	08.11-12.11.2021	
9	Подача роботи завідувачу кафедри	15.11-19.11.2021	
10	Захист випускної кваліфікаційної роботи	За графіком	

6. Дата видачі завдання «20» січня 2021 р.
7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи
Лазебна І.В.
8. Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) Дьяченко О.В.
9. Завдання прийняв до виконання студент Дембіцька О.О.
10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи:

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи
Лазебна І.В.

Відмітка про попередній захист Дьяченко Ольга Володимирівна _____

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу:
Випускна кваліфікаційна робота студентки Дембіцької О.О. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):
Дьяченко О.В.

Завідувач кафедри: Новікова Н.Л. _____
«19» листопада 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	6
1.3. Сфера міжнародного економічного співробітництва як об'єкт публічного управління	6
1.4. Принципи, функції та зміст публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва	14
РОЗДІЛ 2. СПІВПРАЦЯ З МІЖНАРОДНИМИ ЕКОНОМІЧНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	24
2.1. Аналіз передумов активізації публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва в Україні.....	24
2.2. Співпраця публічної влади з міжнародними організаціями в сфері міжнародного економічного співробітництва	29
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	39
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53

ВСТУП

Актуальність теми. Модернізація та розвиток інститутів, механізмів і моделей публічного управління є актуальною науковою та практичною проблемою для країн світу, для країн перехідного періоду, зокрема для України, яка спрямовується до змішаної формації та солідаристичної цивілізації.

Публічне управління економікою доповнює ринковий механізм, що в сукупності становить єдину систему макроекономічного управління. Формування Україною власної економічної політики пов'язується з визначенням головних її напрямів на основі принципів демократії, свободи підприємництва й відкритості для інтеграції у світове економічне співтовариство. Ефективна національна економіка є гарантією незалежності держави.

Найбільш пряме відношення до регулювання та надання публічності економічному розвитку країни мають Міністерство економічного розвитку і торгівлі України та Міністерство Закордонних справ України.

Питанням розвитку публічного управління присвячені наукові праці різних вчених, а саме: Г. В. Атаманчука, В. В. Баштанника, Р. В. Ковбасюка, Н. М. Мельтюхової, Дж. Нейсбіта, С. М. Серьогіна, А. Тоффлера, С. Удовіка, Ф. Фукуями, Ю. Хабермаса та ін.

Дослідженню питань розвитку міжнародного економічного співробітництва присвячено праці відомих вітчизняних вчених: Є. Савельєва, В. Андрійчука, В. Будкіна, Л. Волощенко, В. Гончарова, Б. Губського, Ю. Макогона, Н. Мікули, А. Мокія, В. Новицького, А. Поручника, І. Пузанова, Г. Савіної, А. Філіпенка, О. Сохацької, Г. Черніченка, І. Школи, О. Шниркова, М. Янковського.

Незважаючи на значну кількість проведених досліджень за данною тематикою сфера публічного управління потребує розробки питань, що стосуються удосконалення механізмів публічного управління міжнародним економічним співробітництвом.

Метою роботи є обґрунтування науково-методичних підходів щодо особливостей публічного управління в сфері міжнародного економічного

співробітництва та розробка шляхів удосконалення публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

Об'єктом дослідження є процес публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи для підвищення ефективності роботи публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва

Відповідно до мети, визначено такі **завдання роботи**:

- дослідити сферу міжнародного економічного співробітництва як об'єкта публічного управління;
- класифікувати принципи, функції та зміст публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва;
- проаналізувати передумови активізації публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва в Україні;
- визначити співпрацю органів публічної влади з міжнародними організаціями в сфері міжнародного економічного співробітництва;
- запропонувати шляхи удосконалення публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

Методи дослідження. При написанні випускної кваліфікаційної роботи використано загальнонаукові та спеціальні методи. Зокрема, історико-логічний метод, індукції та дедукції – для дослідження теоретико-методологічних засад процесу публічного управління в контексті досягнення стратегічних цілей розвитку економічного співробітництва; аналізу та синтезу, порівняння – для розгляду зарубіжних моделей співробітництва у сфері міжнародного економічного співробітництва та їх зіставлення; системного підходу – для розробки пропозицій щодо подальшого реформування публічного управління у сфері економічного співробітництва.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні науково-методичних підходів та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення

механізмів публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

Інформаційною базою дослідження стали: Закони України, Положення Кабінету Міністрів України, міжнародні угоди, оперативна інформація міністерств та відомств, періодичні видання, праці вітчизняних і зарубіжних науковців з проблеми дослідження, а також інформаційні ресурси інформаційної мережі Internet.

Обсяг і структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та рекомендацій, списку використаних джерел та додатку. Основний зміст роботи викладено на 49 сторінках друкованого тексту. Список використаних джерел складається з 59 найменувань. Робота містить 2 рисунки.

Результати роботи опубліковано Дембіцька О. Участь міжнародних економічних організацій в економічному співробітництві / О. Дембіцька // Публічне управління та адміністрування в умовах суспільних трансформацій : зб. наук. ст. студ. відп. ред. Н.Л. Новікова. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 278 с., С. 89-94.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

1.1. Сфера міжнародного економічного співробітництва як об'єкт публічного управління

Основним напрямком України в реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС є відповідність національного законодавства європейським стандартам, зокрема встановлення верховенства права та основних свобод і прав людини. Реформи публічного управління відіграють ключову роль у процесі європейської інтеграції. З 2014 року Європейська комісія визначила масштаби реформи публічного управління, що охоплює шість основних напрямів: стратегії реформування державного управління; розробка та координація політики; державні службовці та управління персоналом; підзвітність; надання послуг; фіскальне управління. Зміни відбуваються в країнах, які вже давно є частиною Європейського Союзу, залежно від міцності співпраці та додаткових вимог, що висуваються кожною країною-членом Європейського Союзу. Країни, які бажають приєднатися до Європейського Союзу, повинні готуватися до великих і серйозних змін. Україна може і повинна використати досвід інституційної реформи нових держав-членів і країн-кандидатів для прискорення процесу європейської інтеграції та реформування публічного управління. Реалізація входження в ЄС, підготовка до інтенсивнішої співпраці, адаптація внутрішніх правил, механізмів та процедур європейської інтеграції прискорить впровадження адміністративних та інституційних реформ (адміністративних, регіональних, політичних, судових, бюджетних та ін.). Нова система публічної влади, публічного управління та публічної служби стане каталізатором європейської інтеграції.

Виступаючи на 17-му саміті «Україна-ЄС» у Києві 27 квітня 2015 року, Президент П. Порошенко заявив, що прагнення до членства в ЄС є стратегічним

орієнтиром для трансформаційних запитів України та головною метою впровадження реформ. Україна вперше взяла участь у саміті як країна, яка підписала угоду про співпрацю з Європейським Союзом. Для України євроінтеграція є засобом модернізації економіки, технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій та нових технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників, виходу на світові ринки, особливо на ринок ЄС. Як невід’ємна частина Європи, Україна орієнтується на модель сильного соціального та економічного розвитку у великих європейських країнах [11, с.103с.]

Зобов’язання якнайшвидше провести реформу державного управління, зокрема державної служби, закріплене в проекті Стратегії сталого розвитку України до 2030 року та Програмі діяльності Кабінету Міністрів України.

З метою виконання зобов’язань, визначених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС у співпраці з публічним управлінням та за участю делегації ЄС в Україні, міжнародних експертів та громадськості розроблено Стратегію реформування державного управління на 2016–2020 роки та план її виконання, а в 2021 році розпорядженням Кабінету Міністрів України “Деякі питання реформування державного управління України” було схвалено Стратегію реформування державного управління України на 2022–2025 роки [18]. Нова стратегія є продовженням попереднього етапу реформування публічного управління та базується на результатах регіонального державного управління в Україні, проведених експертами Програми підтримки врядування та менеджменту (SIGMA). Дана стратегія відповідає європейським стандартам належного управління та європейським принципам публічного управління.

Очікуваними результатами проведення реформи публічного управління до 2025 року є [37]:

- забезпечення надання послуг високої якості та формування зручної адміністративної процедури для громадян і бізнесу;
- формування системи професійної та політично нейтральної публічної служби, орієнтованої на захист інтересів громадян;

- розбудова ефективних і підзвітних громадянам державних інституцій, які формують державну політику та успішно її реалізують для сталого розвитку держави.

Ефективне публічне управління демонструє здатність країни підтримувати уряд і забезпечувати економічний розвиток і міжнародну конкуренцію.

У рамках реалізації Україною низки системних реформ на шляху формування сучасного суспільства, орієнтованого на європейські демократичні цінності, пріоритетними стали питання підвищення ефективності публічного управління. Щоб українські зміни були успішними, потрібно запозичувати досвід і світові практики публічного управління [42, с. 325]. Гарним прикладом у цьому питанні для нашої країни може стати Естонія. Вона є незалежною і суверенною демократичною республікою, в якій носієм влади є народ, який реалізує свою владу шляхом парламентських виборів. Естонія є парламентською республікою, а її уряд складається з політичних партій, які перемогли на виборах. Президент має переважно представницькі функції, але має також певні виконавчі. Вирішення всіх проблем місцевого життя та його структури здійснюється самостійно органом виконавчої влади місцевого самоврядування та здійснюється відповідно до законодавства. Сьогодні система публічного управління в Естонії ґрунтується на поєднанні законодавчої та виконавчої влади, що є характеристикою парламентської демократії. Державний контроль є незалежним органом, що діє від імені платників податків та за рахунок інтересів платників податків і має на меті перевірку коштів та послуг, які надає держава та місцеві громади. Таким чином, Державний контроль є національним аудитором, відповідальним за перевірку ефективності (економічності, ефективності, результативності) та законності використання коштів у державному секторі. Естонія представила Україну як одного зі своїх стратегічних партнерів на початку 1990-х років і протягом цього періоду не змінила свого вибору. [56, с. 15]. Країна має найуспішніший досвід економічних реформ і суспільних інституцій серед всіх пострадянських країнах, та із задоволенням пропонує свій досвід Україні. Є також багато прикладів підтримки

України Естонією на міжнародній арені, хоча українська політика повна несподіванок.

Стратегічним курсом політики України в контексті її інтеграції до європейського співтовариства передбачено необхідність здійснення суттєвих інституційних змін, гармонізації національного законодавства з європейським, модернізації існуючих систем державного управління та місцевого самоврядування, адаптації процесів управління організаціями й публічними інституціями до сучасних європейських реалій. На практиці поняття «публічне управління» часто ототожнюють з державним управлінням, яке охоплює три виміри: урядування (governance), менеджмент (management), та адміністрування (administration), яке фокусується на процедурах і контролі правильного виконання розпоряджень. [38, с. 9] У країнах з демократичним устроєм та розвинутою ринковою економікою загальноприйнятим термінологічним сполученням для позначення виконавчо-організаційної діяльності держави є англomовний термін «public management» – «публічне управління») [56, с. 15].

На думку В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петрос, Публічне управління – діяльність органів державного управління, органів місцевого самоврядування, представників приватного сектору та інститутів громадянського суспільства в межах визначених законом повноважень і функціональних обов'язків (планування, організації, керівництва, координації та контролю) щодо формування та реалізації управлінських рішень суспільного значення, політики розвитку держави та її адміністративно-територіальних одиниць. Публічне управління забезпечує значне підвищення ефективності управлінської діяльності внаслідок високого рівня громадської підтримки та консолідації суспільства навколо спільних цілей, воно пов'язане з демократичними цінностями, принципами верховенства права, поваги до гідності людини, недискримінації, рівності, справедливості, безпеки, ефективності та ін. [43, с.220]. Сучасний дослідник Гірт Букерт наголошує на тому, що «публічне управління не є якимось нейтральним, технічним процесом, натомість є діяльністю, яка тісно пов'язана з політикою, законом і громадянським суспільством» [54].

«Публічне управління» базується на існуючій позитивній практиці управління в приватному секторі. Однак, незважаючи на те, що зараз управління приватним і державним секторами здійснюється на рівних засадах, публічне управління має свої особливості. Основна мета будь-якого державного чи приватного менеджера – досягти максимальної ефективності, результативності та ефективності з мінімальними вкладеннями ресурсів, часу та зусиль.

Основна роль державного менеджера відрізняється від ролі корпоративного менеджера.

- Менеджери своєю діяльністю безпосередньо впливають на інтереси конкретних підрозділів бізнесу.

- Державний менеджер своєю діяльністю безпосередньо впливає на якість життя громадян певної адміністративної одиниці чи країни.

Аналіз сучасних концепцій, підходів та моделей публічного управління дозволив виявити, що на цей час найбільш визнаними у світі є такі концепції: менеджералізму (Public Management); держави загального добробуту (Welfare State); держави (Minimal State); ефективної держави; корпоративного управління (Corporate Governance); належного урядування (Good Governance); нового державного менеджменту (New Public Management) – економічна та організаційна тенденції розвитку; держави як соціо-кибернетичної системи (Socio-Cybernetic System); суспільно-політичних мереж (Networked Government); інформаційного суспільства; концепція віртуальної держави [3, с.5].

Основою нових моделей публічного управління є "намагання створити більш гнучку та ефективну ринково-орієнтовану систему, яка стратегічно зосереджується на клієнтах-громадянах. Цього можна досягти шляхом переходу від адміністрування до менеджменту, використовуючи при цьому його ідеологію, методологію, передовий досвід та техніку» [34, с.400]. Виходячи з цього можна стверджувати, що у сферу публічного управління все більше проникають ідеї менеджералізму, відповідно до яких, до публічного сектору переносяться методи управління, вироблені корпораціями.

Отже, нова модель публічного управління, яку Всесвітній Банк визначає як New Public Management («нове суспільне управління» або «новий державний менеджмент» сформувався у 80-х роках як відповідь на адміністративну кризу, яка була побудована на принципах бюрократії, ієрархії, централізації та стабільності організації державних службовців. Ця концепція багато в чому зобов'язана методам, які використовує недержавний сектор, будь то неприбуткова організація, корпорація чи структура корпоративного управління. Основна мета цього підходу – підвищення ефективності та гнучкості прийняття управлінських рішень, зменшення ієрархічності державного апарату, делегування повноважень зверху вниз та посилення системи зворотного зв'язку. Близькою за змістом є концепція Good Governance. Термін «Good Governance» з'явився в 1997 році в Програмі розвитку ООН [51, с. 320]. Джерелами виникнення цієї концепції багато в чому були концепції New Public Management та Networked Government.

Good Governance – управління, яке відповідає потребам демократичного, відкритого та справедливого суспільства, а також регулює відносини між офіційними (урядовими) та неурядовими організаціями (бізнес, громадськість). Поняття «Good Governance» ототожнюють з поняттям управління, орієнтованого на результати. Ці поняття публічного управління є основоположними для реформи управління в багатьох країнах, включаючи ЄС; вони є ефективною відповіддю на кризу бюрократичної моделі управління. Впроваджуючи європейське публічне управління та інструменти Good Governance, вони сьогодні адаптували свою позицію до сучасних ідей та практик сучасного уряду.

Існує три основні способи вживання good governance:

- «політичне врядування» - урядування як правління, здійснення влади;
- «системне (суспільне) врядування» - як різні способи суспільного впорядкування в сукупності його трьох основних моделей: ринків, владних ієрархій і мереж;
- «нове (публічне) врядування» - як сучасний тип горизонтальної, мережевої організації управління суспільством [23].

Сьогодні існують два конкуруючі підходи до організації держави: централізований підхід (State-Centric Approach) і децентралізований підхід (Decentered Theory of Governance або Decentering Governance) [35].

Процес європейської інтеграції посідає особливе й надзвичайно важливе місце у системі міжнародних відносин. Інтеграція – це не просто партнерство і взаємовигідне співробітництво. Вона не може трактуватися лише як один із напрямів зовнішньої політики держави, бо передбачає істотні внутрішні перетворення згідно з прийнятими інтеграційною спільнотою стандартами [5, с.2].

Успіх економічної інтеграції зробив Європейський Союз головуючим міжнародних політичних відносин. Спільна зовнішня політика ЄС є відносно новою тенденцією в європейській інтеграції (1999 р.), яка призвела до гострих конфліктів між державами-членами ЄС та за його межами. Проте нинішній Європейський Союз, до якого входять 27 країн, є політичною організацією, яка діє в усіх сферах, де людство стикається з найбільшими викликами сучасності. Союз має 130 представництв в багатьох державах світу та в міжнародних організаціях, які працюють у сферах торгівлі, енергетики, навколишнього середовища, прав людини та боротьби з міжнародною злочинністю. Європейський Союз підтримує ідею багатостороннього підходу до вирішення проблем і прийняття рішень, а також активно співпрацює з Організацією Об'єднаних Націй, Світовою організацією торгівлі та іншими урядовими установами по всьому світу.

Європейський Союз, заснований на основі Європейського економічного співтовариства з метою економічної та політичної інтеграції, для підвищення економіки та рівня життя людей європейських країн.

Необхідність впровадження країнами, які приєднуються до ЄС, відповідних трансформаційних заходів, особливо в управлінській сфері, зумовлено вимогами Європейського Союзу, які відображені в трьох складових – політичній, економічній та так званому членстві – критеріях, встановлених Радою Європи в Копенгагені у червні 1993 року. До цих критеріїв Європейською Радою в 1995 р. було додано побажання країн-кандидатів реструктуризувати власні адміністративні інституції, які б відповідали Копенгагенським критеріям та

реалізовували соціальні здобутки, до яких необхідно активно прагнути, та які на інституційному рівні здатні брати участь у формуванні майбутньої політики ЄС після вступу (так звані Мадридські критерії).

Суть політичної, економічної, членської та управлінської складових зазначених критеріїв полягає в тому, що вони передбачають наявність у країнах – претендентах на вступ до Євросоюзу: - політичної стабільності інституцій, які покликані гарантувати демократію, верховенство права, дотримання прав людини та захист прав національних меншин; - економічної системи, що має характеризуватися ефективно діючою ринковою економікою; - зобов'язань, що впливатимуть з факту вступу до ЄС, і, зокрема, визнання новими державами-членами принципів політичного, економічного та монетарного об'єднання; - перебудови країнами-заявниками власних управлінських інституцій, які б відповідали Копенгагенським критеріям.

Європеїзація правових систем держав-членів є найбільш очевидною і визнаною формою входження в ЄС. Зміна систем публічного управління відбувається внаслідок правової та економічної інтеграції, як відповідь на виклики, що повстають перед державами-членами у зв'язку із інтенсифікацією співробітництва та зростанням вимог до держав-членів з боку наднаціональних інституцій ЄС.

Реалізація цих положень у сучасному українському публічному управлінні потребує справжньої революції в мисленні, тому що йдеться не лише про конкретні функції, а й про природу публічного управління та його розуміння як важливого соціального явища. Інакше існує реальна загроза того, що принципи управління будуть зведені до рівня керівництва технічною організацією в процесі управління.

Підсумовуючи проведений аналіз переходу від державного управління до сучасних систем суспільного регулювання, що відбувається в розвинених країнах, слід зазначити, що Україна обираючи європейський вектор розвитку має трансформувати модель публічного управління у державному секторі. Для удосконалення сфери публічного управління бажано вивчати кращі зарубіжні тенденції та практики, враховувати позитивні результати та використовувати їх

відповідно до національних особливостей. Усі ці кроки мають відповідати очікуванням громадян та формувати модель управління, в якій збалансовані інтереси основних учасників суспільного процесу.

1.2. Принципи, функції та зміст публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва

Важливою частиною економічної політики для розвитку міжнародного економічного співробітництва України є публічне управління. Напрямок на євроінтеграцію передбачає розробку науково обґрунтованих принципів, функцій та механізмів державних інституцій для захисту економічних інтересів, охоплює спектр українських виробників та підприємств, створення організаційно-інституційної структури для реалізації Угоди про партнерство з економічного співробітництва між Україною та Європейським Союзом [48] та створення поглибленої всеохоплюючої зони вільної торгівлі. Вивчаючи проблему можна зробити висновок, що економічне співробітництво з ЄС – це розширення Європейської політики сусідства, інструментів Європейської політики сусідства, реалізація програми «Східне партнерств», Угоди між Україною та ЄС [48], запровадження безвізового режиму [26, с.25].

Отже, важливо інтегрувати умови реалізації цих програм у політику національного економічного співробітництва України способом, який не суперечить національним інтересам та сприяє економічному розвитку країни. За рейтингом конкурентоспроможності, який щорічно складає Всесвітній економічний форум (WEF), у 2021 році Україна посіла 54 місце з 64 країн, що не може задовольнити суспільство та не відповідає прагненням держави до економічного зростання та примирення з Європейським Союзом. Найближчими сусідами України в рейтингу є Болгарія та Мексика [36].

У доповіді Economic Freedom of the World [34], яку підготував Fraser Institute, зазначено, що за індексом економічної свободи Україна посідає 127 місце зі 178.

Індекс становив 56,2, тож значення зросло зокрема на 1,3 пункту. Розрахунок індексу відбувається на основі 5 областей поділених на 24 категорії: розмір держави, захист права власності, фінансова стабільність, свобода міжнародної торгівлі та державне регулювання. У 2021 році Україна посіла останню позицію серед 45 країн Європейського регіону, а її загальний бал нижче регіональних та світових показників [18]. Як наслідок, Україна залишається однією з найменш розвинених країн за рівнем економічної свободи.

Слід звернути увагу на те, що, за даними Всесвітнього економічного форуму у 2021 р., який у зв'язку з пандемією був проведений в дистанційному режимі, МВФ поліпшив свій макроекономічний прогноз, так як економіки багатьох країн світу адаптуються до кризи спричиненої пандемією. МВФ ставить на те, що світ впорається з вірусом у 2022 році, що позитивно вплине на глобальні фінансові ринки, на ринки газу та нафти. За прогнозами МВФ, торгівля нафтою у 2021-му зросте на 20%. Також здорожчає метал, що добре для України, яка активно запроваджує можливості економічної співпраці з ЄС в рамках Угоди про асоціацію. Отже, потрібні чіткі і зрозумілі прогнози для подальшого економічного розвитку України та рекомендації щодо попередження можливих ризиків прогнозованої економічної кризи.

За словами Н. Діденко, основною для підтримки європейських інституцій стала активізація моделі Європи багатьох швидкостей, яка у Римській декларації, підписаній 25 березня 2017 р. лідерами країн ЄС, була визначена як можливість членів ЄС «діяти разом, але, у разі необхідності, з різним темпом та інтенсивністю, при цьому рухаючись у одному напрямку» [54, с.47].

Розвиток будь-якого сценарія європейського розвитку важливо розуміти з точки зору своєчасного реагування на зміну ситуації та європейської політики, зокрема на перелік тих європейських країн, з якими здійснюється економічне співробітництво між Україною та ЄС. Це вимагає покращення підготовки державних службовців, здатних аналізувати та формувати державну політику у цій сфері. Отже, можна сказати, що реформування публічного управління, передбачене Стратегією реформування державного управління на 2022-2025 рр. [55],

спрямоване на створення системи публічного управління, яка гарантує належне впровадження політичних рішень та правових норм, є прозорою, передбачуваною та клієнтоорієнтованою, спрямована на стає економічне зростання і сприяє розвитку підприємництва та інвестицій, є важливим і актуальним завданням в системі державної влади.

З метою підтримки впровадження в Україні реформи публічного управління ЄС схвалив спеціальну програму допомоги у розмірі 104 млн. євро, яка передбачає 90 млн. євро на бюджетну підтримку та 14 млн. євро на технічну допомогу, яка використовується для надання консультативних послуг державним органам, залученим до впровадження реформи. В рамках підписаного у липні 2018 р. меморандуму між Україною та ЄС країна також отримала макрофінансову допомогу у розмірі 1 млрд. євро, що є важливим для підтримки управління економічним співробітництвом. Маємо згадати також ту значну допомогу, яку отримує Україна завдяки участі у європейських програмах Twinning, TAIEH, програмі Всеохоплюючої інституційної розбудови у рамках ініціативи Європейського Союзу «Східне партнерство». Це знайшло відображення під час саміту Україна - ЄС (2021), де вперше у Спільній заяві Саміту була закріплена як мета імплементації Угоди - поступова інтеграція України до внутрішнього ринку ЄС, так і підтверджено взаємні зобов'язання щодо її досягнення [42].

Разом з тим, слід звернути увагу на те, що аналіз сучасного стану розвитку економічного співробітництва України з ЄС свідчить про існування певних проблем та труднощів у реалізації державної політики у цій сфері, зокрема: 1) потребує удосконалення національне законодавство, оскільки відсутність єдиних нормативно-правових та інших стандартів, наближених до стандартів Європейського Союзу, уповільнює темпи розвитку співпраці; 2) необхідним є доопрацювання ефективної моделі координації співробітництва, особливо для реалізації конкретних проектів; 3) потрібні заходи для підготовки кваліфікованих кадрів, здатних генерувати нові ідеї, залучати інвестиції та здійснювати ефективний менеджмент. Для вирішення цих проблем вважаємо необхідним проаналізувати, в першу чергу, функції держави в розвитку економічного

співробітництва. Відповідно до функцій можуть обиратися необхідні інструменти державної політики та методи для їх застосування.

Серед основних функцій держави щодо розвитку міжнародного економічного співробітництва, можна виділити (рис. 1.1):

Наведений перелік функцій держави може бути доповнений відповідно до змін, які відбуваються в процесі співпраці.

Функція розробки стратегії економічного співробітництва - допомагає визначити перспективи співпраці, основні напрями державної політики щодо вирівнювання стандартів з ЄС в умовах реалізації Угоди про асоціацію. При реалізації даної функції в державному управлінні слід зважати на такі важливі стратегічні документи як Стратегія сталого розвитку «Україна 2030» [49], Стратегія розвитку системи технічного регулювання на період до 2025 року [41], Експортна стратегія України («дорожньої карти» стратегічного розвитку торгівлі).

Функція адаптації національного законодавства до економічного права ЄС, європейських стандартів і технічних - передбачає перевірку на відповідність праву ЄС усіх проектів законодавчих актів, моніторинг прогресу адаптації національного законодавства України до законодавства ЄС. Як зазначається у Законі України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року №1629-IV [12], державна політика адаптації законодавства формується як складова частина правової реформи в Україні та спрямовується на забезпечення єдиних підходів до нормопроєктування, обов'язкового врахування вимог законодавства ЄС під час нормопроєктування, підготовки кваліфікованих спеціалістів, створення належних умов для інституціонального, науково-освітнього нормопроєктного, технічного, фінансового забезпечення процесу адаптації законодавства України [17].

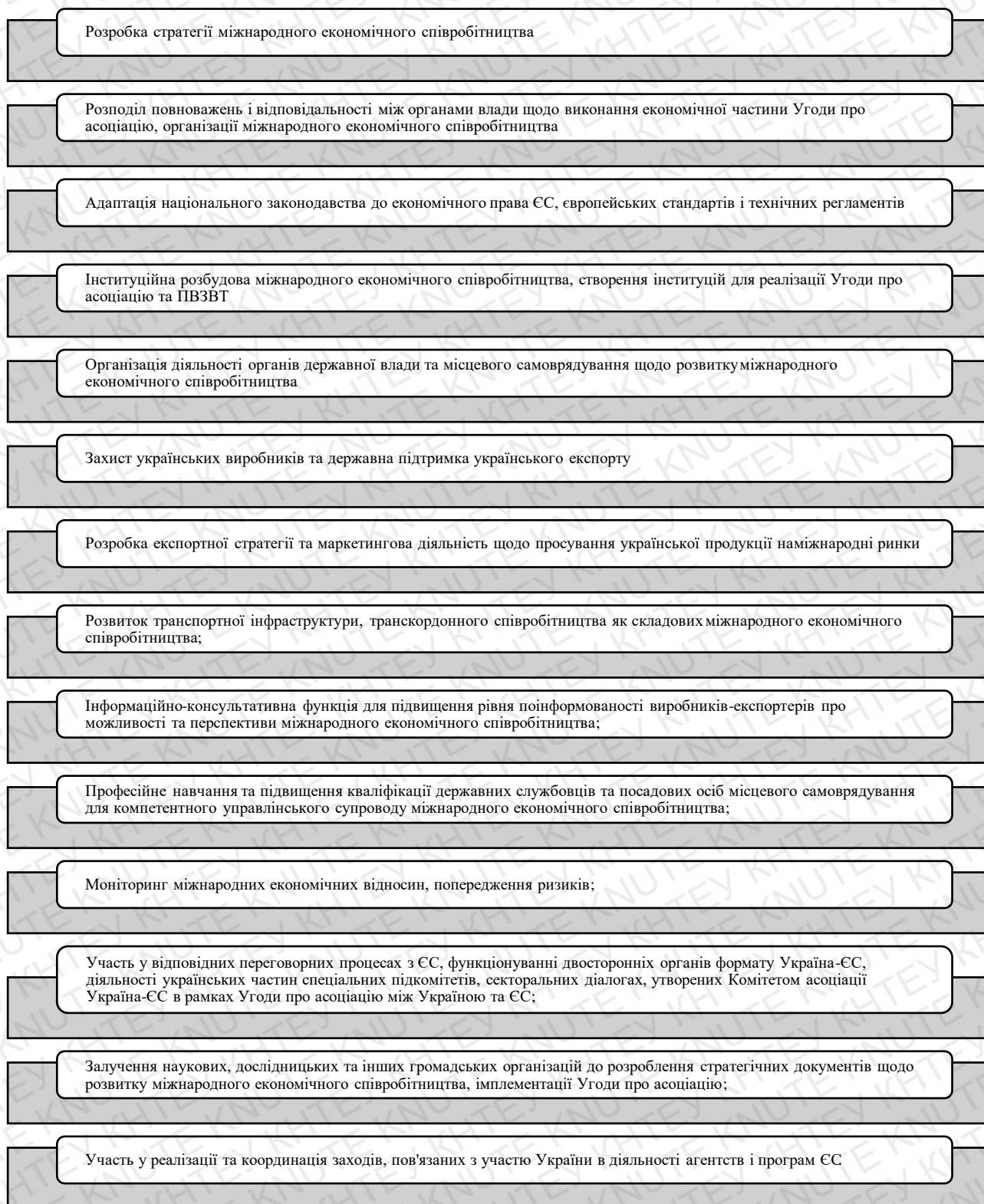

Рис. 1.1. Функції публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва

Джерело: розроблено автором

Реалізація цих функцій передбачає, що основними механізмами державного управління розвитком економічного співробітництва між Україною та ЄС мають бути інституційний нормативно-правовий, організаційний, інформаційний аналіз.

Аналіз наукової літератури та чинного законодавства дозволяє узагальнити та виділити наступні принципи економічного співробітництва України та ЄС: досягнення згоди для усунення політичних, економічних, правових, адміністративних та інших перешкод для взаємної співпраці; визначення відповідальності та функціональності всіх рівнів влади у вирішенні проблемних завдань; партнерство, комплексність, ефективність взаємної співпраці; прозорість, обмін інформацією, добросовісна конкуренція. Так, принцип партнерства полягає в участі у вирішенні питань економічного співробітництва всіх зацікавлених стейкхолдерів – органів державної влади, відповідальних за організацію економічної співпраці, українських експортерів, інвесторів, представників громадськості тощо. Такий діалог має бути регулярним і оцінюватися з огляду на конкретні результати. Принцип партнерства забезпечує рівність сторін діалогу, можливість не тільки висловлювати власні інтереси, але й чути та розуміти прагнення іншої сторони. Такий управлінський партнерський стиль в країнах ЄС домінує над регулятивним і забезпечує участь всіх зацікавлених сторін у вирішенні проблемних питань на різних рівнях. Комплексність та ефективність взаємної співпраці наочно представлена в таких важливих документах, прийнятих у сфері реалізації Угоди про асоціацію та створення ПВЗВТ, як постанова Кабінету Міністрів України «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 25 жовтня 2017 р. №1106 [30], Дорожня карта законодавчого забезпечення виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони на 2018 – 2019 роки [10]. Принципи прозорості, обміну інформацією, добросовісної конкуренції є основою реалізації Угоди про асоціацію і мають широкий діапазон впливу на розвиток економічної співпраці. Будь-яка інформація, яка може мати

значення для розвитку співробітництва, має бути доведена до відома іншої сторони для реагування. При цьому не обов'язково надавати офіційні повідомлення від уряду України до Комісії ЄС чи навпаки, або ж обмінюватись такими повідомленнями в межах спільних органів співпраці, - відповідно до Угоди про асоціацію достатньо будь-якої письмової або електронної форми [48]. З цього випливає, що в системі органів публічної влади, які опікуються питаннями економічного співробітництва, потрібен постійний моніторинг заходів, які здійснюються в країнах ЄС, та відповідне реагування на рішення, що приймаються у цій сфері. Принцип досягнення згоди для усунення політичних, економічних, правових, адміністративних та інших перешкод для взаємної співпраці має забезпечувати відкритий характер прийняття рішень, з позицій партнерства та участі всіх зацікавлених сторін.

Загалом, можна вважати, що державна політика щодо розвитку економічного співробітництва між Україною та ЄС поєднує питання державної політики у сфері економічного розвитку, державної фінансової політики та зовнішньополітичних відносин. Це дає можливість визначити, що її основними завданнями є наступні: формування законодавчого середовища для співробітництва відповідно до стандартів та регламентів ЄС; організація державної підтримки в організаційному, фінансово-економічному, політичному плані українським виробникам-експортерам; підтримка та ініціювання співробітництва суб'єктами господарювання та створення організацій і структур, що забезпечують їх підтримку та координують дії; виявлення проблем та вибір пріоритетів розвитку співробітництва; регламентація механізмів взаємодії між органами влади різних рівнів; створення достатньої кількості дієвих інституцій, що сприяють реалізації співробітництва; створення системи професійного навчання та підвищення кваліфікації фахівців у сфері державного управління економічним співробітництвом.

Визначення завдань, принципів і функцій публічного управління економічного співробітництва між Україною та Європейським Союзом дає можливість запропонувати розглядати поняття «державне управління

економічного співробітництва між Україною та Європейським Союзом» як сукупність рішень і дій. прийняті органами державної влади України інституційного, правового, нормативно-правового, фінансового та інформаційного характеру, спрямовані на розвиток економічного співробітництва, виконання економічної частини Угоди про асоціацію, покращення міжбюджетних відносин, підтримку виборів до Європарламенту в Україні.

Вирішено, що теоретичні основи економічного співробітництва між Україною та Європейським Союзом базуються на фундаментальних засадах теорії європейської інтеграції та Європейської політики сусідства, які передбачають створення державного управління у цій сфері, на основі компетентності, підзвітності. і довгострокова стратегія - планування - цілі економічної інтеграції. Для України процес європейської інтеграції та можливість хорошого економічного співробітництва з ЄС сприяють встановленню вищих стандартів управління, культури ринкових відносин, нових технологій. Використовуючи можливості інтеграції на ринку Європейського Союзу, Україна може подолати технологічне відставання, підвищити рівень іноземних інвестицій та інноваційних технологій, посилити конкуренцію з боку вітчизняних виробників.

На основі аналізу європейських інтеграційних теорій (федералізм, функціоналізм/новий функціоналізм, реалізм, взаємозв'язок тощо), європейська інтеграція – це процес соціалізації свого суверенітету та створення спільних інститутів, деякі з яких наведено. Сфери спільних інтересів можуть бути прийняті демократичним шляхом на загальноєвропейському рівні.

У рамках європейської інтеграції економічна інтеграція планується як процес національної економічної інтеграції, створення єдиного економічного простору для вільного потоку національних товарів, послуг, капіталу та робочої сили. Визначено мікрорівневу горизонтальну інтеграцію, вертикальну і змішану інтеграцію. Основою макрорівневої інтеграції є формування національних економічних альянсів, координація на національному рівні на тому чи іншому рівні національної політики.

Доведено, що в межах Європейської політики сусідства у сфері економічного співробітництва було визначено пріоритетними напрямками: укладення угоди про зону вільної торгівлі, відкриття торговельних бірж між країнами-партнерами, покращення економічного та торговельного регулювання та інвестиційного середовища, посилення економічної інтеграції та співробітництва у ключових сферах.

На основі ретроспективного аналізу економічного співробітництва між Україною та Європейським Союзом визначено основні етапи співпраці: підписання першого етапу Угод про партнерство та співробітництво (Європейський Союз 1994 р.), співробітництво в сусідніх європейських країнах». політики, ухвалила спільну стратегію Україна-ЄС (1999 р.); II етап – затвердження Україною Плану інтеграції до ЄС (2000 р.), Плану дій Україна-ЄС (2005 р.), перше підписання Спільної угоди між Україною та ЄС (2012 р.), процес підготовки до призупинення ЄС-Україна Спільна угода (21 листопада 2013 р.), Україна та ЄС проводять переговори щодо вільної торгівлі; Підписання третього етапу та угоди між Україною та ЄС (2014 р.).

Факти доводять, що підписання угоди між Україною та ЄС є важливим заходом для лібералізації та одночасного відкриття ринків ЄС та України, торгового балансу та взаємної вигоди від інвестицій ЄС в Україну. Це крок до економічної співпраці у більш ніж 30 важливих сферах. Україна: На ринку ЄС експортери запровадили спільну законодавчу базу та єдині стандарти щодо державної підтримки конкуренції та виробників. Проте подальший розвиток міжнародних економічних відносин між Україною та ЄС потребує нової форми співпраці, яку необхідно контролювати та регулювати, а всі зовнішні та внутрішні загрози, а також державна влада мають бути ключовими гравцями для подолання цих загроз.

Концепція «державне управління економічним співробітництвом України та Європейського Союзу» — це низка рішень та дій, що вживаються українською владою. частиною організаційної угоди та покращити країну. Вона також підтримує європейський вибір України, кажучи, що співпраця має базуватися на принципі прозорості, обміну інформацією, чесної конкуренції та розподілу влади

та відповідальності організацій-учасниць, а також має бути укладена Угода про асоціацію, поліпшення міждержавних відносин та підтримку європейського вибору України.

Функціями керівних країн, які вирішують питання розвитку економічного співробітництва між Україною та ЄС є: розробка стратегії співпраці; розподіляти повноваження та підзвітність органів влади відповідно щодо економічної консолідації; внести зміни до національного законодавства згідно економічного права ЄС, європейських стандартів і регламентів; участь у розвитку бізнесу; інформаційно-консультаційна робота з метою підвищення обізнаності виробників про час і перспективи торговельної-економічної співпраці між Україною та ЄС.

Основними завданнями публічного управління щодо розвитку економічного співробітництва України та ЄС: формування законодавчого середовища для співробітництва відповідно до стандартів та регламентів ЄС; організація державної підтримки в організаційному, фінансово-економічному, політичному плані українським виробникам-експортерам; з'ясування проблем та обрання напрямків розвитку співробітництва; узгодження механізмів взаємодії між органами влади різних рівнів; створення дієвих інституцій, які сприяють реалізації співробітництва; створення системи професійного навчання та підвищення кваліфікації фахівців у сфері державного управління економічним співробітництвом.

РОЗДІЛ 2

СПІВПРАЦЯ З МІЖНАРОДНИМИ ЕКОНОМІЧНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

2.1. Аналіз передумов активізації публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва в Україні

Міжнародне економічне співробітництво — це обмін діяльністю в різних галузях і країнах, включаючи міжнародну торгівлю, кооперацію у виробництві, науково-технічне співробітництво, міжнародні транспортні, туристичні та фінансові відносини. Міжнародне економічне співробітництво можна визначити як форму співробітництва для досягнення конкретних промислових, сільськогосподарських, торговельних, науково-технічних, туристичних та інших цілей. Економічне співробітництво визначається як форма міжнародного співробітництва, спрямована на об'єднання фінансових, матеріальних і технологічних ресурсів усіх партнерів для взаємної вигоди [32, с.15].

Інституційна розбудова міжнародного економічного співробітництва України та ЄС пройшла декілька етапів. Спочатку Угодою про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС (глава X. «Інституційні, загальні та заключні положення») було передбачено створення Ради з питань співробітництва, яка стежить за виконанням цієї Угоди (засідання Ради проводяться на рівні міністрів один раз на рік, а також тоді, коли цього вимагають обставини); Комітет з питань співробітництва, який складається з представників членів Ради Європейського союзу і членів Комісії європейських співтовариств з одного боку, та з представників Уряду України з іншого боку, як правило, на рівні старших посадових осіб державної служби; Комітет з парламентського співробітництва, який складався з членів Європейського парламенту з одного боку, та членів Українського парламенту з другого боку [53].

Рішення, ухвалені Радою асоціації, є обов'язковими для України і ЄС. Обидва партнери зобов'язані вживати необхідних заходів, у тому числі, у разі необхідності, заходів в рамках спеціальних органів, створених відповідно до УА, для виконання прийнятих рішень. Рада асоціації може також надавати рекомендації. Рада асоціації може приймати рішення про створення будь-якого спеціального комітету чи органу у конкретних сферах, які необхідні для виконання Угоди, і визначає склад, обов'язки і порядок функціонування таких органів [52].

В процесі розвитку міжнародного економічного співробітництва між Україною та ЄС інституційні структури зазнали змін, що зумовило: запровадження посади Віце-прем'єр-міністра України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції та посад заступників міністрів з питань європейської інтеграції; створення Урядового офісу з координації європейської та євроатлантичної інтеграції, Генеральних директоратів міністерств, які відповідають, в тому числі, за реалізацію євроінтеграційних політик та виконання Угоди; створення Ради з питань торгівлі та сталого розвитку для впровадження і дотримання чіткої імплементації заходів, охоплених главою «Торгівля і сталий розвиток»; відкриття Офісу просування експорту при Міністерстві економічного розвитку та торгівлі України; створення на рівні громадськості Робочої групи «Економічна співпраця, зона вільної торгівлі, транскордонне співробітництво» Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна - ЄС.

Важливим організаційним кроком для удосконалення координації державного управління процесом євроінтеграції та виконання Угоди про асоціацію стало прийняття Постанови Кабінету міністрів України від 4 жовтня 2017 р. №759 «Про Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції» [32], на який покладено організаційне, експертно-аналітичне та інформаційне забезпечення діяльності Кабінету Міністрів України у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції [34].

Характерними ознаками економічної інтеграції, які відрізняють її від інших форм економічного співробітництва є: взаємопроникнення і переплетення національних виробничих процесів; широкий розвиток міжнародної спеціалізації

та кооперації у галузях виробництва, науки і техніки на основі найбільш передових і глибоких форм; структурні зміни в економіці країн-учасниць; гармонізація національних законів, правил і стандартів; необхідність цілеспрямованого регулювання інтеграційного процесу, вироблення узгоджених економічних стратегій і політики; Координація та координація економічної політики країн-учасниць; регіональність просторових масштабів інтеграції, особливо між країнами з тісними економічними зв'язками. По суті, інтеграція — це переплетення, інфільтрація та злиття відтворювальних процесів країн регіону.

Сутність міжнародної економічної інтеграції:

Регіоналізація - це процес поступового створення спільних ринків і просторів розмноження в географічно, історично та культурно споріднених країнах, консолідації торговельно-економічної діяльності, зменшення та ліквідації взаємних обмежень, тим самим підвищуючи економічну ефективність та розв'язуючи глобальні проблеми конкуренції.

Економічна інтеграція — це процес зближення національних економік через створення єдиного економічного простору для вільного переміщення товарів, послуг, капіталу та робочої сили через кордони. Економіка, що спеціалізується на певних товарах і послугах, доповнюють одна одну у світовій економіці.

Аналізуючи поняття «Міжнародна економічна інтеграція» можна виокремити такі трактування:

якісно новий етап розвитку і форму прояву інтернаціоналізації господарського життя, що передбачає зближення і взаємоприспосовування, переплетення всіх структур національних господарств;

відносини, що будуються на відсутності будь-якої форми дискримінації іноземних партнерів і кожній із національних економік; найвищий рівень розвитку МЕВ;

процес, що проявляється в стиранні відмінностей між економічними суб'єктами – представниками різних держав.

Характерними рисами міжнародної економічної інтеграції є [23]:

- 1) зміна завдань та цілей економічної взаємодії держав, формування міжнародного економічного комплексу;
- 2) спільне вирішення соціально-економічних проблем у подоланні проблеми обмежених ресурсів;
- 3) виникає потреба у колективному регулюванні відтворювальних процесів, пошуку нових інтеграційних форм та методів управління економічною взаємодією;
- 4) взаємодія різних галузей виробництва та науки стає однією з центральних сфер регіональної діяльності;
- 5) створення регіональної відтворювальної системи з її міжнародними економічними зв'язками у сферах виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ та послуг;
- 6) дія об'єктивних та суб'єктивних факторів;
- 7) нерівномірність розвитку й реалізації форм міжнародної економічної інтеграції;
- 8) розвиток дезінтеграційних та реінтеграційних процесів.

Переваги економічної інтеграції: збільшення розміру ринку впливає на ефект розширення виробництва; оптимізація розмірів підприємств; посилення конкуренції між країнами; кращі умови торгівлі; розширення торгівлі паралельно з удосконаленням інфраструктури; поширення новітніх технологій у народному господарстві; упорядкування розподілу ресурсів та підвищення продуктивності праці; споживачі виграють від падіння цін на сировину; можливість реалізації спільних програм економічного розвитку, що підвищують привабливість ширшого ринку для іноземних партнерів та інвесторів; зменшення напруги на внутрішньому ринку праці шляхом відкриття ринків праці в середині союзу та покращення якості бар'єрів для проникнення ззовні.

Особливості розвитку міжнародної економічної інтеграції [32]:

- 1) реалізація різних моделей утворення інтеграційних об'єднань:
 - Знизу догори (НАФТА, АСЕАН)
 - Згори донизу (ЄС, СНД)
 - Міжконтинентальних моделей (АТЕС, САФТА, ТАФТА)

2. Панування різношвидкісної інтеграції країн, об'єднання, яке передбачає різний рівень інтеграції для країн блоку (Європа “концентричних кіл”): Митний союз ЄС-Туреччина, спільний ринок ЄС-ЄАВТ, переговори про ЗВТ+ з Україною.

3. Визнання факту, що ефективна регіональна інтеграція потребує більш радикальних заходів, ніж звичайне зниження тарифів і квот.

Усунення бар'єрів потребує комплексних заходів, які виходять далеко за межі економічної політики.

Виникнення торговельних блоків “Південь-Північ”, де країни-члени є рівноправними партнерами, поглиблення інтеграції старих країн-членів та її розширення до континентальних та міжконтинентальних меж: Найбільш показовими прикладами таких блоків є НАФТА (США, Канада, Мексика); Митний союз між ЄС та Туреччиною, ЄС та країнами Східної Європи, ЄС та країнами Середземномор'я; Зона вільної торгівлі МЕРКОСУР-НАФТА, МЕРКОСУР-ЄС, можливість утворення ЗВТ в АТЕС;

Міжнародна торгівля доповнювалася різними формами міжнародного трансферу факторів виробництва (капіталу, праці, технологій), внаслідок чого за кордон переміщувалася не тільки готова продукція, а й фактори виробництва. Економічна інтеграція стала закономірним наслідком розвитку міжнародної торгівлі.

Передумови інтеграції наступні [29]:

- Близькість рівнів економічного розвитку і ступеня ринкової зрілості країн, що інтегруються.
- Географічна близькість країн що інтегруються, наявність в більшості випадків спільного кордону та історично сформованих економічних зв'язків.
- Спільність економічних та інших проблем, що стоять перед країнами в сферах розвитку, фінансування, регулювання економіки, політичного співробітництва і т.д.
- Демонстраційний ефект. У країнах, учасниках інтеграційних процесів, зазвичай відбуваються позитивні економічні зрушення: прискорюються темпи

економічного зростання, зниження інфляції, зростання зайнятості. Це надає певний психологічний вплив на інші країни, які, звичайно, стежать за змінами, що відбуваються.

- «Ефект доміно». Коли більшість країн того чи іншого регіону стали членами інтеграційного об'єднання, інші країни, що залишилися за його межами, відчувають деякі труднощі, пов'язані з переорієнтацією економічних зв'язків інтегрованих країн. Деякі не маючи істотного первинного інтересу в інтеграції, висловлюють зацікавленість в підключенні до інтеграційних процесів просто через побоювання залишитися за її межами.

2.2. Співпраця органів публічної влади з міжнародними організаціями в сфері міжнародного економічного співробітництва

Процес глобалізації сприяє становленню відкритих національних економік, зміцнюючи тим самим їх зовнішньоекономічні відносини. Україна реалізує стратегію інтеграції у світову економіку. Одним із ключових кроків у цьому напрямку є налагодження партнерських відносин з міжнародними економічними інституціями, які відіграють важливу роль у стабілізації світової економіки та сприянні економічному розвитку країн.

Дослідженню впливу міжнародних організацій на процес економічного розвитку країни присвячено багато наукових праць. Вивченням політики міжнародних організацій та засобами її досягнення займалися такі науковці, як М. С. Дорошко, Кот О. В, Андросова Т. В., М. Циганкова, Т. І. Шинкаренко та інші [47, с.25]

Міжнародні організації є повноцінними учасниками міжнародного співробітництва. Їхня діяльність спрямована не лише на створення єдиних заходів щодо реалізації міжнародної економічної політики, а й на її розвиток. Однак, хоча ці установи виконують деякі функції, які нагадують функції держави, наприклад Європейського Союзу, вони все ж є міжнародними організаціями, незважаючи на їх наднаціональний характер.

Питання впливу міжнародних інституцій на глобальну економічну політику є актуальним і потребує додаткової уваги. Це пов'язано з тим, що в сучасному світі діяльність суто економічних міжнародних організацій має свій політичний аспект. Що стосується відкритого інформаційного простору та доступності інформації, то комунікаційний процес міжнародної організації вже не спрямований лише на уряди, а відбувається безпосередньо з населенням, що впливає на сприйняття стану політиків та їхніх рішень. Така ситуація ускладнює роботу політичних лідерів, оскільки при розробці стратегії зовнішньої та внутрішньої політики не можна ігнорувати можливість помилки в рекомендаціях міжнародних організацій конкретної країни.

Потужність держави та якість економічної політики визначаються рівнем кваліфікації уряду в процесі прийняття компромісних рішень, збалансованістю зобов'язань та необхідністю гнучкої політики, яка враховує, зокрема, національні особливості. Зобов'язання уряду впливати на формування та реалізацію національної економічної політики випливають із участі держави в міжнародних угодах і договорах та окремих міжнародних організаціях. Кожен із цих факторів по-своєму впливає на суверенітет і незалежність країни на міжнародній арені. Прикладом таких інструментів міжнародного впливу на економічну політику країн можуть слугувати: 1) координація реалізації національного та міжнародного законодавства в країнах учасницях Північноамериканської угоди вільної торгівлі (НАФТА) [30]; 2) регулювання можливостей використання урядами країн інструментів нетарифного впливу на торгівлю, для учасників Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) [9]; 3) обов'язок зняття валютних обмежень та дотримання узгодженої політики, при співпраці з МВФ [48]; 4) виконання домовленостей встановлених Світовою організацією торгівлі, щодо регулювання тарифів.

Яскравим прикладом регіонального інтеграційного об'єднання із наддержавними рисами є Європейський Союз, який унаслідок набуття чинності з 1 грудня 2009 р. Лісабонського договору набув міжнародної правосуб'єктності, до цього міжнародною правосуб'єктністю володіли Європейські Співтовариства [20].

Міжнародним правом розроблено ряд різноманітних класифікацій міжнародних організацій. Розглянемо найпоширеніші чотири групи:

- універсальні міжнародні організації, членами яких були різні соціальні та економічні системи;
- міжнародні організації, членами яких були соціалістичні країни;
- міжнародні організації, що об'єднують капіталістичні країни;
- міжнародні регіональні організації, включаючи країни, що розвиваються.

У світовій міжнародній організації ООН можна виділити дві підгрупи спеціалізованих установ ООН (наприклад, Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку); допоміжні органи ООН що маєть статус МО; конференція з торгівлі та розвитку. Крім того, близько 350 міжнародних економічних організацій поділяються на: неурядові та міжурядові організації. - світові та регіональні Міжурядові економічні організації - це постійний механізм, що дозволяє державам швидко вирішувати проблеми міжнародного економічного життя. Організації використовуються як форуми для обговорення основних економічних проблем світу в цілому та його регіонів.

Міжурядова економічна організація - це постійне об'єднання споріднених країн. Вони побудовані на основі міжнародних угод або інших конституцій, затверджених країнами для координації зусиль для вирішення конкретних питань. Повноження та функції МО, як правило, визначаються так званими установчими документами організації (законами, угодами, домовленостями тощо). Отже, міжнародні організації можна охарактеризувати так:

1. Вони мають міжнародні права та обов'язки, можуть їх набувати, укласти договори, користуються імунітетами, несуть міжнародно-правову відповідальність за свої дії.

2. Правосуб'єктність і сфера діяльності організації ґрунтуються на законах і правилах і не вимагають схвалення інших країн. Розширенням об'єму правосуб'єктності міжнародної організації може відбуватися шляхом прийняття відповідних рішень її органів та якщо немає заперечень з боку держав-членів. Таким чином, під міжнародними економічними організаціями слід розуміти

організації, які здійснюють діяльність, пов'язану з організацією та здійсненням міжнародного економічного співробітництва на основі міжнародних договірних відносин.

Міжнародні економічні організації користуються імунітетом, що має важливе значення для їхньої діяльності. Відповідно до Конвенції про правовий статус, привілеї та імунітет міжнародних економічних організацій від 5 грудня 1980 р. (Будапешт), міжнародні організації користуються наступними імунітетами [35, с. 4]:

1. Недоторканість приміщення архівів та документів – приміщення організацій, а також архіви та документи Організації, в тому числі службова кореспонденція незалежно від місця їх знаходження являються недоторканими (ст.5);

2. Імунітети від юрисдикції - майно і активи цих організацій мають імунітет від будьякої форми адміністративного та судового втручання, за винятком випадків, коли сама організація відмовляється від імунітету (ст. 5).

3. Звільнення від фінансового контролю - фінансова діяльність Організації не підлягає контролю центральними та місцевими органами влади держави її перебування.(ст. 8).

Отже, співпраця з міжнародними організаціями сприяє вирішенню багатьох економічних і соціальних проблем в Україні. Це також підтверджує прагнення України до інтеграції у світову економіку та допомагає робити важливі кроки в цьому напрямку. Метою політики співпраці з Міністерством закордонних справ України має бути забезпечення рівноправної участі в процесі міжнародної інтеграції шляхом ефективного залучення та використання міжнародних ресурсів та створення умов для сталого економічного розвитку та формування сучасного ринку економіки.

Сьогодні актуальними і зрозумілими є проблеми формування та розвитку сучасного співробітництва між органами публічної влади та міжнародними організаціями. Вони проводять політико-правовий аналіз різних структур, що

впливають на процес реформування як основи формування публічного управління в українській державі.

Варто звернути увагу на наукові здобутки зарубіжних вчених, що зробили значний внесок у формування фундаментальних положень щодо дослідження зазначеної проблематики: Р. Вард, Л. Міллер, К. Уебстер, В. Андрійчука, В. Будкіна, Л. Волощенко, В. Гончарова, Б. Губського, А. Кредісова, Д.

Дослідженню питань розвитку міжнародного економічного співробітництва присвячено праці відомих вітчизняних науковців, серед яких: Т. Алексеева, М. Антонович, І. Бабець, Т. Бельська, О. Буткевич, . Кутайні, І. Лукашук,, Т. Герасимчук, С. Горбатюк, А. Донець, Б. Колосов.

Вивченням діяльності міжнародних організацій займалися В. Ковалевський, Ю. Козак, З. Кутайні, А. Мартинов, А. Мокій, А. Овчаренко, В. Теліпко, А. Ткач, С. Троян, В. Шамрай, Т. Яхно.

Однак поза увагою науковців і досі залишаються проблеми, пов'язані з питаннями співробітництва міжнародних організацій та органів влади на світовому, державному та регіональному рівнях.

На сучасному етапі розвитку співробітництва України з міжнародними організаціями пріоритетним є напрямок формування стратегії щодо розвитку зовнішньополітичної діяльності. Тому з'являється необхідність у комплексному дослідженні системи понять, зокрема: «міжнародні відносини», «міжнародне співробітництво», «міжнародні організації», «публічна влада», «взаємовідносини органів публічної влади та міжнародних організацій».

У сучасному контексті термін «міжнародні відносини» визначається як сукупність систематичних відносин між політичними, економічними, дипломатичними, правовими, військовими, гуманітарними та іншими відносинами та світовою спільнотою, включаючи держави, народи, громадські та соціальні рухи. різноманітні організації тощо [8, с. 157]. Міжнародні відносини через двосторонні відносини мають довшу історію. Так Консульські представництва для захисту комерційних інтересів з'явилися ще у XV столітті, що в подальшому дало

поштовх до формування більш складних міжнародних інституцій у ХІХ столітті [2, с.1].

Для врегулювання відносин між країнами світу виникає поняття «міжнародне співробітництво».

Етимологічно термін «співробітництво» має таке саме значення, що й у приватних відносинах, а саме: спільна діяльність, співучасть, партнерство, взаємодія тощо [13, с.45]. Дослідники В. Іваненко та В. Кузнецов вважають, що «принцип співробітництва займає в системі принципів міжнародного права особливе місце, що обумовлено сутністю та соціальною роллю такого явища, як співробітництво народів і держав. Міжнародне співробітництво – це спільні дії суб'єктів у будь-якій сфері їх спільних інтересів, їх взаємопов'язана діяльність з узгодження своїх позицій, координації дій, вирішення проблем, що мають взаємне значення, і ухвалення взаємоприйнятних рішень» [18, с.5]

Традиційно відносини співробітництва включали двосторонню та багатосторонню дипломатію, укладання різноманітних союзів і угод, що передбачають взаємну координацію політичних ліній, наприклад, для спільного вирішення суперечок, забезпечення спільної безпеки чи вирішення інших питань, що становлять спільний інтерес для всіх сторін. Варто зазначити, що «квінтесенцією міжнародного співробітництва стали міжнародні організації, оскільки вони виникають внаслідок міжнародного співробітництва держав та створюються для поглиблення такого співробітництва. Держави поступаються частиною своїх суверенних прав як суверенні політичні утворення в результаті усвідомлення взаємопов'язаності та взаємозалежності з іншими державами» [22, с. 104].

Отже, можна вважати, що в сучасних реаліях міжнародні організації по суті є однією з вищих форм міжнародного співробітництва. Поява поняття «міжнародні організації» необхідно враховувати при дослідженні взаємовідносин органів влади та міжнародних організацій як механізму міжнародного співробітництва між державами.

У 1880 році Костянтин Франц виступив з промовою під назвою «Федералізм... Принцип... Міжнародні організації». Вираз набув популярності серед зацікавлених дослідників і пропагандистів наприкінці XIX століття. У своєму дослідженні феномену міжнародної організації Георг Єлінек використав термін «міжнародна організація» для дослідження взаємовідносин між державами. Ця концепція набула популярності в Німеччині завдяки дисертації В. Шокінга під назвою «The Organization of the World», яка була опублікована під назвою «The International Organization» [5, с.13].

Зауважимо, що професор А. Еллеріан написав доповідь: «Міжнародна організація — це федерація держав, створена за договором з конституцією та загальними органами, а також юридична особа, відмінна від особи держав-членів» (цит. за [28, с. 329]. .) -331].

Таким чином, це можна розглядати як подальший крок у розвитку міжнародних відносин за допомогою міжнародних організацій.

Р. Каламкаріяна стверджує, що «міжнародні організації як об'єднання держав засновані на основі міжнародного договору для досягнення загальних цілей, що мають постійні органи і діють в інтересах держав-членів з повагою до їх суверенітету» [18, с. 219].

За думкою І. Лукашук «міжнародні організації, засновані міжнародним договором організації, покликані на постійній основі координувати дії держав-членів відповідно до наданих їм повноважень» [21, с. 38].

Науковець О. Скрипник виділяє дві великі групи міжнародних організацій [46, с. 7]:

- міждержавні (міжурядові) організації, засновниками і членами яких є держави;
- міжнародні неурядові організації, що об'єднують фізичних або юридичних осіб, діяльність яких здійснюється поза межами офіційної зовнішньої політики держав.

Т. Свида розглядає міждержавні організації як об'єднання суверенних держав, що виникає на підставі міждержавного договору, має постійні органи та

міжнародну правосуб'єктність і для досягнення спільної мети діє відповідно до загально визнаних принципів і норм міжнародного права, її метою є співробітництво держав, рішення мають для держав як рекомендаційний, так і обов'язковий характер [44, с. 298].

Учені М.-Р. Джалілі та Ф. Брайар розглядають неурядові міжнародні організації як «структури співробітництва у специфічних сферах, які об'єднують недержавні інститути та індивідів кількох країн (релігійні організації (Екуменічна Рада Церков), організації учених (Пагоушський Рух), спортивні (ФІФА), профспілкові (МФП), правові (Міжнародна Амністія) тощо)» [8, с. 95].

Потрібно відзначити, що до міжнародних неурядових організацій належать організації, створені не на основі міждержавної угоди. Вони повинні мати такі ознаки:

- відсутність серед завдань організації отримання прибутку;
- юридичне визнання хоча б однією державою або набуття консультативного статусу при міждержавній міжнародній організації;
- фінансування з території більше ніж однієї країни [8, с. 95].

Вітчизняна дослідниця Т. Бельської стверджує «міжнародні неурядові організації повинні мати легітимність і авторитет – два суттєвих чинники, що впливають на їх діяльність. Міжнародні організації можуть передавати інформацію про ситуації, з якими вони стикаються, проводити заходи на користь населення та здійснювати експертизу у сфері своєї діяльності» [6 с. 212].

Важливим критерієм дослідження є феномен «публічна влада». Варто враховувати той факт, що в умовах сучасного розвитку немає єдиного значення стосовно терміна «публічна влада». На сьогодні дефініція «влада» визначається як «право керувати державою, політичне панування» [10, с. 57].

На думку О. Ярмиш, публічна влада може здійснюватися двома шляхами – безпосередньо населенням (народом у цілому чи територіальними громадами) або через відповідні інституції, які називаються органами публічної влади. Залежно від форм публічної влади розрізняють органи державної влади і органи місцевого самоврядування [60, с. 653].

В. Погорілко розглядає публічну владу як суспільно-політичну владу, народовладдя. Виходячи з цієї думки можна визначити основні види публічної влади:

- влада народу як безпосереднє народовладдя, безпосередня демократія (вибори, референдуми);
- державна влада – виконавча, законодавча, судова;
- місцеве самоврядування – місцева публічна влада, здійснювана територіальними громадами, представницькими органами місцевого самоврядування [31, с. 553].

З викладеного вбачається, що діяльність державних установ спрямована на реалізацію певних цілей і програм, спрямованих на захист прав, свобод та інтересів громадян, забезпечення безпеки держави і суспільства, вирішення проблем соціально- економічне та культурне значення.

Публічна політика як процес прийняття рішень містить два складники: політичний (процес розроблення) та управлінський (процес управління публічною політикою та процес імплементації) [50, с. 190].

Дослідниця І. Мінаєва зазначає, що в умовах розвитку сучасної політики «необхідний перехід до нового розуміння функцій публічної влади, які за своїм змістом будуть спрямовані на надання державних і громадських послуг, необхідний перерозподіл функцій і повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на основі реалізації принципів децентралізації та деконцентрації» [24, с. 8 – 9].

Під час наукового аналізу сутності співробітництва органів влади з міжнародними організаціями було досліджено та систематизовано вітчизняний та зарубіжний досвід щодо природи походження цього питання в процесі становлення держави. Дискусійна система, що виникає при ототожненні концептуальних і категоріальних засобів: поняття «міжнародні відносини», «міжнародне співробітництво», «міжнародні організації», «державні інститути» та «взаємовідносини органів публічної влади та міжнародних організаці».

Така систематизація підтверджує актуальність дослідження відповідно його напрямів бажаних прогресивних змін у співпраці міжнародних організацій та органів публічної влади. Така співпраця відіграє важливу роль у політичних діях, особливо в умовах децентралізації, нової політики соціально-економічного розвитку Української держави.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Згідно Положення про Міністерство закордонних справ України (затверджене Указом Президента України від 6 квітня 2011 року № 381/2011) [31] на МЗС України покладені завдання участі у забезпеченні у межах повноважень реалізації державної зовнішньоекономічної політики, політики інтеграції економіки України у світову економічну систему, а також участі у формуванні та реалізації державної політики, спрямованої на інтеграцію України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в Європейському Союзі. Такий стан питання викликає необхідність реорганізації та вдосконалення управлінської роботи, по-перш в самому Міністерстві, що пов'язано як з новими завданнями, які поставлені перед центральним апаратом відомства, так і передачею в управління МЗС колишніх торговельно-економічних місій Мінекономіки.

Найпоширенішою моделлю економічної дипломатії залишається можливість зробити Міністерство закордонних справ головним у прийнятті рішень та координації у цій сфері. Однак, для організації прямої дипломатичної роботи за кордоном використовуються різні методи, зосереджені цю роботу на економічному консультативному бюро; господарсько-комерційний структурний підрозділ посольства з подвійною адміністрацією; Економічна структура, що представляє незалежний економічний інститут як комерційне агентство при Міністерстві економіки і торгівлі. Найпоширенішою моделлю економічної дипломатії залишається варіант перетворення Міністерства закордонних справ у центр прийняття та координації в цій сфері. Однак для організації прямої дипломатичної роботи за кордоном використовуються різні методи, такі як зосередження роботи в офісі економічного радника; економічних/торговельних структурних одиниць посольств з подвійним підпорядкуванням; торговельних представництв,

підпорядкованих міністерствам економіки/зовнішньої торгівлі; економічних структур, які представляють незалежні економічні установи.

У Декларації про державний суверенітет України зазначається, що Україна «як суб'єкт міжнародного права здійснює безпосередні зносини з іншими державами, укладає з ними договори, обмінюється дипломатичними, консульськими, торговельними представництвами, бере участь у діяльності міжнародних організацій». Україна «виступає рівноправним учасником міжнародного спілкування, активно сприяє зміцненню загального миру і міжнародної безпеки, безпосередньо бере участь у загальноєвропейському процесі та європейських структурах» [7].

Після проголошення незалежності України перед Міністерством закордонних справ постали нові завдання, пов'язані з визнанням України міжнародним співтовариством, встановленням дипломатичних відносин, створення ефективної мережі власних дипломатичних і консульських представництв, розбудовою повноцінних двосторонніх відносин з зарубіжними країнами, набуттям членства і утворенням в провідних міжнародних організаціях.

Україна є членом понад 90 міжнародних організацій. У 2000-2001 роках Україну входила до складу непостійних членів Ради Безпеки ООН. Держава уклала і виконує понад дві тисячі міжнародно-правових документів.

За роки незалежності представники України неодноразово очолювали і обиралися керівниками багатьох авторитетних міжнародних структур, насамперед органів Організації Об'єднаних Націй. Відзначити як приклад, що саме представник України, Геннадій Удовенко був обраний Президентом 52-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН.

У 1993 році Верховною Радою України було схвалено основні напрями зовнішньої політики України:

- захист національних економічних інтересів;
- захист інтересів національного товаровиробника на зовнішніх ринках;
- вдосконалення структури зовнішньої торгівлі;

- національне державне регулювання, стимулювання експорту і контроль імпорту;
- протидія товарній експансії і агресії;
- протидія демпінгу з боку зарубіжних товаровиробників;
- раціональне використання транзитних можливостей країни;
- стимулювання розвитку виробництва, імпорт замічних товарів і технологій;
- посилення державного контролю і регулювання зовнішньоекономічних відносин регіонів і суб'єктів господарювання.

Основними завданнями МЗС України є [13]:

- участь у забезпеченні національних інтересів і безпеки України шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства;
- забезпечення проведення зовнішньополітичного курсу України, спрямованого на розвиток політичних, економічних, гуманітарних, наукових та інших зв'язків з іноземними державами, міжнародними організаціями;
- забезпечення дипломатичними засобами захисту суверенітету, безпеки, територіальної цілісності та непорушності кордонів України, її політичних, торгово-економічних та інших інтересів;
- координація заходів, здійснюваних органами виконавчої влади щодо забезпечення проведення єдиного зовнішньополітичного курсу України, в тому числі щодо виконання стратегічних цілей і пріоритетних напрямів державної політики у сфері інтеграції України до ЄС та НАТО;
- здійснення загального нагляду за виконанням міжнародних договорів України, в тому числі й іншими сторонами, додержанням прав, що випливають із таких договорів для України;
- внесення в установленому порядку пропозицій щодо основних напрямів діяльності у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції;
- забезпечення прозорості процесу реалізації стратегії європейської та євроатлантичної інтеграції України;
- сприяння входженню України до світового інформаційного простору;

- сприяння забезпеченню стабільності міжнародного становища України, піднесенню її міжнародного авторитету, формуванню позитивного міжнародного іміджу держави, поширенню у світі образу України як надійного і передбачуваного партнера;
- створення сприятливих зовнішніх умов для зміцнення незалежності, державного суверенітету, економічної самостійності та збереження територіальної цілісності України;
- забезпечення відповідно до наданих повноважень цілісності та узгодженості зовнішньополітичного курсу України;
- захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном;
- забезпечення розвитку зв'язків із закордонними українцями та їх громадськими організаціями, координації заходів, здійснюваних органами виконавчої влади у цій сфері".

Відповідно до Указу Президента України «Про деякі питання представництва економічних інтересів України за кордоном» МЗС України було проведено комплексну роботу, практичним результатом якої стала ліквідація торговельно-економічних місій та утворення відділів з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ.

Основні засади діяльності, функції та завдання зазначених підрозділів визначені у Положенні про відділ з економічних питань у складі ЗДУ, а також Генеральних директивах відділам з економічних питань ЗДУ.

Проведено оптимізацію кількості працівників ЗДУ на економічному напрямі. При цьому бралися до уваги актуальність розвитку співробітництва України з іншими державами на економічному напрямі, а також можливості використання Україною нормативно-правових та інституційних механізмів СОТ з метою обстоювання національних інтересів на дво- та багатосторонньому рівнях.

З урахуванням обсягу нових повноважень і функцій, визначених у Положенні про МЗС України, затвердженому Указом Президента України № 381, проведено перерозподіл функцій на зовнішньоекономічному напрямі між структурними підрозділами центрального апарату МЗС.

Наслідком проведеної роботи стало підвищення аналітичної складової матеріалів економічного характеру ЗДУ, їх якості та оперативності обробки інформації, яка узагальнюється МЗС і надсилається до Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади України разом з пропозиціями щодо відповідного реагування.

Відділи з економічних питань забезпечують моніторинг основних тенденцій на світовому фінансово-економічному, енергетичному, аграрному, валютному ринках, заходів, які вживаються урядами інших держав щодо імпорту товарів на ринки відповідних країн, походженням у тому числі й з України, міжнародного досвіду регулювання різних сфер господарської діяльності, взаємодії державного та приватного секторів у найважливіших галузях, реагування урядів інших країн на глобальні виклики світової економічної, фінансової та торговельної систем.

Таким чином досягнуто цілісності зовнішньополітичного курсу держави, утворено ефективну систему реалізації державної політики у забезпеченні національних економічних інтересів на світовому ринку, що повністю відповідає сьогоденним реаліям міжнародних економічних відносин.

Для подальшого просування національних інтересів у розвитку міжнародного економічного співробітництва, ми пропонуємо створення інтегрованого механізму публічного управління, так як подальші євроінтеграційні зміни потребують комплексного підходу та стратегічного бачення європейського вибору України. До комплексного механізму можуть бути включені: нормативно-правовий, інституційний, організаційний, фінансовий, інформаційний (див. рис. 3.1).

ПРИНЦИПИ

- узгодженість при усуненні політичних, економічних, правових, адміністративних та інших перешкод для взаємної співпраці;
- відповідальність всіх рівнів влади у вирішенні проблемних завдань;
- партнерство, комплексність, ефективність взаємної співпраці;
- прозорість, обмін інформацією, добросовісна конкуренція;
- чіткий розподіл повноважень та відповідальності суб'єктів співробітництва

ФУНКЦІЇ

- Розробка стратегії міжнародного економічного співробітництва;
- Адаптація національного законодавства до міжнародного;
- Розподіл повноважень і відповідальності між органами влади щодо організації міжнародного економічного співробітництва;
- Інституційна розбудова міжнародного економічного співробітництва;
- Організація діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування щодо розвитку міжнародного економічного співробітництва;
- Захист українських виробників та державна підтримка українського експорту;
- Розробка експортної стратегії та маркетингова діяльність щодо просування української продукції на міжнародні ринки;
- Розвиток транспортної інфраструктури, транскордонного співробітництва;
- Інформаційно-консультативна функція;
- Професійне навчання та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування;
- Моніторинг економічних відносин України та ЄС, попередження ризиків; Участь у відповідних переговорних процесах з іншими країнами;
- Залучення наукових, дослідницьких та інших громадських організацій до розроблення стратегічних документів щодо розвитку міжнародного економічного співробітництва, імплементації Угоди про асоціацію

ЗАВДАННЯ

- Забезпечення суб'єктів української економіки високоефективними умовами функціонування на внутрішньому ринку;
- Приведення у відповідність технологічних, фінансових, соціальних параметрів України до міжнародних стандартів, які забезпечують стратегічні позиції на внутрішньому і зовнішньому ринках;
- використання захисних компенсаційних й антидемпінгових мит, а також відповідних заходів на неправомірні дії контрагентів;
- посилення державними органами економічного стимулювання і фінансової підтримки розвитку експортно-спрямованих виробництв;
- здійснення ефективного митно-банківського контролю за імпортними угодами з метою зменшення витоку капіталу з країни;
- співпраця з об'єднаннями підприємців, галузевими і регіональними союзами виробників і експортерів.

МЕХАНІЗМИ

- нормативно-правовий,
- інституційний,
- організаційний,
- фінансовий,
- інформаційний

Рис. 3.1. Комплексний механізм публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва

Джерело: розроблено автором

В рамках нормативно-правового механізму публічного управління розвитком міжнародного економічного співробітництва можна виділити завдання

формування повноцінного законодавчого середовища для реалізації економічної частини Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та розширення форм міжнародного економічного співробітництва. Цей механізм реалізації має охоплювати комплекс правових інструментів як багатостороннього, так і двостороннього характеру, включаючи договори про взаємний захист міжнародного економічного співробітництва, щодо сприяння інвестиціям, про запобігання подвійному оподаткуванню, про сприяння правовим питанням, про охорону інтелектуальної власності тощо.

Інституційний механізм публічного управління розвитком міжнародного економічного співробітництва розглядається нами як створення основних та допоміжних організацій та структур, що забезпечують узгодження дій та виконання завдань щодо розвитку міжнародного економічного співробітництва; регулювання механізмів взаємодії органів влади різних рівнів із залученням суб'єктів господарювання, громадських організацій, наукових, дослідних, експертних установи та ін.

Належна інституційна база для співпраці має включати не тільки наявні міждержавні макроекономічні структури, а також ряд галузевих органів для налагодження ефективної співпраці в окремих сферах, зокрема, Україна має стати повноправним членом усіх європейських інституцій, які займаються питаннями міжнародного економічного співробітництва.

Щоб забезпечити ефективність такого механізму, необхідно створити мережу спільних установ, створених на основі приватного права: спільних торгових палат, спільних комітетів та асоціацій ділового міжнародного економічного співробітництва України, торгові будинки України у провідних країнах світу, які б займалися просуванням на відповідні ринки українських товарів та послуг; міжнародні фінансово-промислові групи, в яких з боку провідних країн світу могли б виступати відомі банківські структури, фінансові та інвестиційні установи.

В організаційному аспекті для органів публічного управління важливо реалізувати Експортну стратегію України («дорожню карту» стратегічного розвитку торгівлі) на 2022-2026 роки, яка ще не затверджена, але є необхідним і

важливим документом в розвитку міжнародного економічного співробітництва, якою має бути передбачено, що центральні органи виконавчої влади, установи та організації, у межах компетенції яких передбачено розвиток міжнародної торгівлі, мають формувати єдину цілісну систему, мати дієвий механізм координації своїх дій і надавати підприємствам, зокрема малим та середнім, широкий спектр послуг, необхідних для їх успішної діяльності на зовнішніх ринках (Головне в експортній стратегії України з 2022 року – ресурси для експортної експансії: <https://uspp.ua/news/ostanni-novyny/2019/holovne-v-ekspornii-stratehii-ukrainy-z-2022-roku-resursy-dlia-ekspornoi-ekspansii>).

Запорука ефективної реалізації Стратегії – активна участь міністерств та центральних органів виконавчої влади, інститутів громадянського суспільства, а також підвищення рівня спілкування між різними сторонами, які беруть участь у реалізації Стратегії.

Щодо фінансового механізму міжнародного економічного співробітництва, для реалізації проектів взаємної співпраці, необхідні стабільні джерела фінансування заходів щодо налагодження такої взаємодії, структурна адаптація української економіки до вимог міжнародних положень. Це може бути активізація вже існуючих потоків фінансової та технічної допомоги.

Але проблеми з фінансуванням не можна вирішити лише залучаючи зовнішні джерела. Акцент має бути на розвитку конкурентоспроможного і сильного внутрішнього фінансового сектора з перспективою транснаціоналізації провідних українських комерційних банків.

Важливий аспект удосконалення механізмів державного управління міжнародним економічним співробітництвом є підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування з питань міжнародного економічного співробітництва. Це вимагає запровадження спеціальних програм, тренінгів, фокус-груп тощо щодо питань міжнародного економічного співробітництва, що збільшить якість управління, покращення моніторингу та оцінки процесів співробітництва, розвиток мережі інформаційно-управлінських та експертних установ.

Загалом, комплексний механізм публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва має на меті створити багаторівневу систему управління міжнародним процесом – із залученням представників державних органів, провідних всеукраїнських спілок та бізнес-асоціацій, неурядових організацій (громадянського суспільства) та академічної наукової сфери (НАН України, вузи, недержавні наукові організації) на основі постійно діючого механізму комунікації.

Впровадження комплексного механізму змінить правове поле, створення нової системи державного контролю за функціонуванням ринку продукції, умови прозорості конкуренції, перегляд умов надання фінансових, транспортних та інших послуг.

Це означає, що органи державної влади повинні виконати наступні організаційні заходи, такі як:

- моніторинг можливих ризиків і загроз щодо національних виробників;
- забезпечення суб'єктів української економіки високоефективними умовами роботи на внутрішньому ринку;
- розробка спеціальних програм регіонального розвитку з урахуванням інтенсивності співпраці між регіонами України державами світу;
- погодження технологічних, фінансових, соціальних параметрів України з міжнародними стандартами, які забезпечують стратегічні позиції на внутрішньому та міжнародному ринках.

Особливо необхідно для реалізації національних економічних інтересів України в рамках міжнародного економічного співробітництва передбачає:

- застосування захисних компенсаційних та антидемпінгових мит, а також відповідних заходів щодо протиправних дій контрагентів;
- посилення державними органами економічного стимулювання та фінансової підтримки розвитку експортоорієнтованих виробництв;
- здійснення ефективного митного та банківського контролю за імпортними угодами про скорочення відпливу капіталу із країни.

До процесу вдосконалення публічного управління міжнародним економічним співробітництвом, бажано додати співпрацю з бізнес-асоціаціями, галузевими та регіональними спілками виробників та експортерів. По-перше, це стосується Платформи громадянського суспільства, зокрема робочої групи 3 «Економічне співробітництво, зона вільної торгівлі, транскордонне співробітництво». Паблік рілейшнз є важливим правилом міжнародної політики, і як приклад участі таких міжнародних організацій, як Європейський економіко-соціальний комітет, Комітет регіонів, які представляють бізнес і громадськість, в прийнятті рішень, слід використовувати в Україні.

Застосування запропонованого комплексного механізму публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва сприятиме економічним процесам та підвищити ефективність органів державної влади у цій сфері. Основними умовами його реалізації, на наш погляд, мають бути:

- ✓ удосконалення національного законодавства відповідно до міжнародного законодавства в кожному секторі, із прийняттям якісних та прозорих законів, які є актуальними та захищають національні інтереси України;
- ✓ зміцнення інституційної спроможності державних інституцій, що несуть відповідальність за виконання міжнародних угод, шляхом зміцнення державних установ якісними кадрами, що забезпечують ефективне управління, орієнтацію роботи державних інституцій спрямовану не на процес, а на результат;
- ✓ комплексний підхід до вирішення всіх завдань міжнародного економічного співробітництва із залученням держави, бізнесу, міжнародних партнерів;
- ✓ моніторинг ефективності реалізації міжнародних угод українською та іншою сторонами з наступним коригування процесу реалізації угод.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Європейські інтеграційні процеси створюють умови для децентралізації публічного управління та участі громадян у прийнятті рішень в органах місцевого управління. Проте є потреба, щоб громадські організації працювали більш ефективно. Тому питання кадрів дуже важливі. Хоча реформування публічної служби, зокрема кадрової служби державного сектору, ще не завершено, розроблено низку законодавчих заходів, реалізація яких призведе до підвищення ефективності управління персоналом. послуги.

Тому одним із головних завдань є визначення національної політики розвитку, визначення методології та методології аналізу процесу реформування державного управління, зміни характеру, змісту, форм і методів публічного управління. Демократична організація публічного управління в українській державі дозволяє виділити дві моделі вирішення проблем в українському суспільстві, що змінюється:

перша модель – вирішення соціальних конфліктів шляхом позбавлення прав громадян,

друга модель – вирішення конфліктів у діалозі, створення нових форм соціальних відносин. Впровадження другої парадигми в реальну політику дозволяє говорити про передбачуваність, передбачуваність рішень, що приймаються державною політикою та державним управлінням, її незворотність і безперервність забезпечить безперервність демократичного управління на національному рівні.

Закладання підвалин для трансформації сучасного публічного управління в європейському контексті є важливим питанням політичного життя та політичної стабільності української держави, що є передумовою громадянського суспільства, зміцнює соціальні групи та забезпечує політичну безпеку.

Публічне управління можна розглядати як форму діяльності органу виконавчої влади, але це не означає, що він функціонує лише в цій формі. У деяких випадках (наприклад, Уряд та міністерства України) органи виконавчої влади залучаються до політичної діяльності, яку необхідно відокремити від державного

управління. Це означає, що політичні рішення можуть бути реалізовані в процесі державного управління. Цей висновок підтверджується положеннями національного законодавства та законодавства інституцій ЄС. Наприклад, Закон «Про Кабінет Міністрів України» передбачає редагування складу Кабінету Міністрів України (кабінетів Прем'єр-міністра України, Першого віце-прем'єр-міністра України, віце-прем'єр-міністрів та міністрів України). Політичні органи, не підпорядковані трудовому праву. Повертаючись до органів влади, слід зазначити, що форми їх дій мають зовнішню спрямованість. Тому немає підстав розширювати зміст публічного управління діями виконавчої влади. Тобто публічне управління виявляється лише у зовнішніх зв'язках органів виконавчої влади з іншими органами публічної влади, а також фізичними особами. У контексті внутрішньої організації органів виконавчої влади, а також інших органів публічної влади (вільне пересування державних службовців, виконання виконавчої дисципліни та дисциплінарної відповідальності тощо) це можна назвати внутрішньою управлінською діяльністю. Ці види діяльності (державне управління та внутрішнє управління) настільки відрізняються одна від одної, що їх не можна віднести до однієї категорії, хоча спільним знаменником є організація адміністративного права. Отже, це свідчить про те, що публічне управління в сучасній Україні є зовнішньою діяльністю компетентних органів, пов'язаною з виконанням політичних рішень та виконанням Конституції та законів України. Ці види діяльності можуть здійснюватися в примусовому або факультативному порядку, правовою основою яких є положення адміністративного права. Слід зазначити, що система публічного управління являє собою солідарність суспільства і держави як систему відносин, спрямованих на досягнення цінностей суспільства, досягнення цілей громадського порядку та створення конкурентоспроможної держави з державним суверенітетом. Закон і добре розвинена правова культура, збалансована представницька демократія, сильна автономія та дисципліноване та мобільне державне управління. Все це дає підстави для того, що публічне управління має ґрунтуватися на цінностях цивілізаційно-формульовального розвитку, громадянського суспільства, забезпечувати максимальну

участь громадян в управлінні суспільством, державою та державою з метою легітимного розвитку та досягнення визнаних цілей розвитку суспільства, прогрес і забезпечення вирішення або ліквідації соціальних, економічних і політичних конфліктів у суспільстві.

Публічне управління має зосередитися на оптимізації систем надання якісних державних послуг громадянам та регулювання ринків державних послуг. Концепція стану обслуговування фокусується на орієнтації соціальної комунікації «знизу вгору». На цьому тлі домінуючим показником ефективності управління є задоволеність клієнтів.

Основними характеристиками сервісного підходу в публічному управлінні є розвиток управлінських взаємодій у формі мереж, формування електронного уряду, прозорість та відкритість органів влади, чуйність до інтересів громадян, розвиток людських ресурсів у державному управлінні; Участь громадських організацій, представлених у розвитку ринку послуг «Онлайн» тощо.

Одним із пріоритетних напрямів модернізації публічного управління в Україні є оптимізація обслуговування, яка базується на реалізації концепції стану обслуговування, яка базується на використанні методів та впровадженні управлінських технологій для підвищення якості обслуговування в сфері державних послуг.

Доведено, що для досягнення цілей в сфері міжнародного економічного співробітництва необхідним є формування комплексного механізму публічного управління на основі поєднання інституційного, нормативного, правового, організаційного, інформаційного механізмів, представлених сукупністю принципів, методів, засобів, застосування яких органами державної влади забезпечується створення відповідного нормативно-правового середовища, інституційної та організаційної структури міжнародного співробітництва для успішного здійснення економічної співпраці.

Органам публічного управління було запропоновано здійснити організаційні заходи, такі як: моніторинг можливих ризиків та загроз для вітчизняні виробники; забезпечення суб'єктів економіки України високоефективними умовами для роботи

на внутрішньому ринку; розробка спеціальних програм розвитку з урахуванням інтенсивності співпраці між регіонами України та іноземними країнами; вирівнювання технологічних, фінансових, соціальних параметрів України до міжнародних стандартів, що забезпечують стратегічні позиції на внутрішньому та зовнішньому ринках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бельська Т. В. Державна політика та державне управління в умовах впливу глобального громадянського суспільства : дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.01 / Бельська Тетяна Валентинівна // Дніпропетров. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. При Президентіві України – Дніпро, 2017. – 402 с.
2. Боссарт, Д. Державна служба у країнах-кандидатах до вступу до ЄС : нові тенденції та вплив інтеграційного процесу. / Д. Боссарт, К. Деммке – К.: Міленіум, 2014., с. 87
3. Вегеш М. М. Політологія : підручник / М. М. Вегеш. – 3-тє вид., перероб. і доповн. – Київ. – 2018. – 384 с. – Режим доступу : <http://politics.ellib.org.ua/pages-2676.html> [Vehesh M. M. Politologia: pidruchnyk / M. M. Vehesh. – 3-tie vyd., pererob. i dopovn. – Kyiv. – 2008. – 384 s. – Rezhym dostupu : <http://politics.ellib.org.ua/pages-2676.html>
4. Генеральна угода з тарифів і торгівлі. URL: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47.pdf (дата звернення 07.11.2020)];
5. Герасимчук Т. Ф. Загальна теорія політики : навч. посіб. / Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. – Київ : Кондор, 2017. – 266 с. [Herasymchuk T. F. Zahalna teoriia polityky : navch. posib. / Herasymchuk T. F., Kyrydon A. M., Troian S. S. – Kyiv : Kondor, 2017. – 266 s.], с. 57].
6. Государственное управление [Электр. ресурс]. – Режим доступу : <http://pubadm.narod.ru/Theory/concepts.htm>
7. Декларація про державний суверенітет України (Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1990, N 31, ст.429) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>
8. Державне управління : словник-довідник / [уклад. В. Бакуменко]. – Київ : УАДУ, 2012. – 228 с.
9. Добре врядування: інфографіка <http://cif-bc.blogspot.com/2017/11/blog-post.html>

10. Дорожня карта законодавчого забезпечення виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони на 2018-2019 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
11. Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека: навчально-методичний посібник для самостійної роботи для магістрів спеціальності: 281 „Публічне управління та адміністрування” / уклад. Птахіна О.М. ; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”, – Старобільськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2018. – 193с.
12. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року №1629-IV http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T041629.html
13. Історія та традиції зовнішньополітичної служби України <http://uanato.info/4-minzakspravua.asp>
14. Каламкарян Р. А. Международное право : учебник / Каламкарян Р. А., Мигачев М. И. – М. : Эскмо, 2014. – 688 с. [13. Kalamkaryan R. A. Mezhdunarodnoe pravo : uchebник / Kalamkaryan R. A., Migachev M. I. – М. : Eskmo, 2004. – 688 s.].
15. Колодій А. Концепція публічного (нового) врядування в її застосуванні до демократичних і перехідних систем [Електронний ресурс] / А. Колодій. – Науковий вісник «Демократичне врядування». – 2012. – Вип. 10. – Режим доступу: <http://www.lvivacademy.com/visnik10/fail/Kolodij.pdf>
16. Лісабонський договір вступив у дію https://www.bbc.com/ukrainian/news/2009/12/091201_lisbon_treaty_it
17. Лукашук И. И. Международное право: особенная часть : учебник для студентов юрид. факультетов и вузов / И. И. Лукашук. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – М. : Волтерс Клувер, 2015. – 517 с.
18. Месхія О. Н. Принцип міжнародного співробітництва як основа мирного співіснування держав / О. Н. Месхія // Наук. зап. Ін-ту законодавства

- Верховної Ради України. – 2014. – No 4. – С. 105 – 110 [Meskhiia O. N. Pryntsyp mizhnarodnoho spivrobitnytstva yak osnova myrnoho spivisnuvannia derzhav / O. N. Meskhiia // Nauk. zap. In-tu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2014. – No 4. – S. 105 – 110
19. Міжнародні відносини <https://osvita.ua/vnz/reports/international-relations/19192/>
 20. Міжнародне право: підручник / відп. ред. В. І. Кузнецов, В. Р. Тузмухамедов.– 2-е izd., pererab. i dop. – К. : Norma, 2007. – 994 s.], с. 207
 21. Мінаєва І. М. Складові поняття «публічна влада» / І. М. Мінаєва // Держ. буд-во. – 2011. – No 1. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2010_1_69, с. 8 – 9
 22. Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 280 с.
 23. Муніципальний менеджмент : Навч. посіб. / За заг. і наук. ред. Ю. П. Шарова. – К.: Атіка, 2011. – 404 с.
 24. Муніципальний менеджмент : Навч. посіб. / За заг. і наук. ред. Ю. П. Шарова. – К.: Атіка, 2014. – 404 с.
 25. Організація міжнародна // Укр. дипломат. слов. / за ред. М. Мальського, Ю. Мороза. – Київ : Знання, 2011. – 495 с. [Orhanizatsiia mizhnarodna // Ukr. diplomat. slov. / za red. M. Malskoho, Yu. Moroza. – Kyiv : Znannia, 2011. – 495 s.], с. 329).). -331]].
 26. Паянова Л.В. Інституційний механізм державного управління в контексті співробітництва Україна – ЄС / Л.В. Паянова // Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи [матеріали VI Міжнар. наук. конф. аспірантів та докторантів з держ. упр., 22 трав. 2015 р.], Одеса: ОРІДУ НАДУ, - 2015. - С. 147-150.
 27. Передумови інтеграції наступні [Економічна інтеграція https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D1%96%D0%B

D%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F]

:

28. Північно-Американська угода про вільну торгівлю. URL: <https://www.naftanow.org/> (дата звернення 19.11.2020.);
29. Політологічний енциклопедичний словник / [уклад. В. Л. Горбатенко ; ред. Ю. С. Шемшученко та ін.]. – Київ : Генеза, 2014. – 735 с., с. 553
30. Полуяктова О.В., Матюк Т.В. міжнародне економічне співробітництво України в умовах глобалізації /Акт. проблеми держави і права : зб. наук. пр. – 2017 – Вип. 32. – С. 294 – 301.
31. Постанова «Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України» від 30 березня 2016 р. № 281
32. Постанова Кабінету Міністрів України «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 25 жовтня 2017 р. №110 . – [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1106-2017-п>
33. Постанова Кабінету міністрів України «Про Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції» від 4 жовтня 2017 р. №759. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/759 - 2017>.
34. Правове регулювання міжнародних економічних відносин конспект лекцій для студентів спеціальності, 2017https://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/mep_lekciyi.pdf
35. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. – Київ : НАДУ, 2018. – 224 с.
36. Радченко О. Компаративний аналіз моделей демократичного політичного режиму держав початку ХХІ століття / О. Радченко // Публічне управління: теорія та практика : зб. наук. праць Асоціації докторів наук з держ. упр. – Х. : Вид-во «ДокНаукДержУпр», 2011. – № 1 (5). – С. 90– 96.

37. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання реформування державного управління України» від 21 липня 2021 р. № 831-р
38. Розпорядження КМУ «Деякі питання реформування державного управління України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>
39. Розпорядження КМУ «Деякі питання реформування державного управління України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>
40. Розпорядження КМУ від 22 вересня 2021 р. № 1145-р <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shchodorozvitku-s220921>
41. Саміт Україна – ЄС став спільним успіхом України та Євросоюзу (interfax.com.ua)
42. Саханова А.Н. Новая парадигма государственного управления «Good Governance»: пример Японии как перспектива для стран СНГ // Менеджмент в России и за рубежом. – 2014. – № 1.
43. Свида Т. О. Поняття та функції міждержавних організацій / Т. О. Свида // Акт. проблеми держави і права : зб. наук. пр. – 2017 – Вип. 32. – С. 294 – 301.
44. Світові моделі державного управління: досвід для України / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка, Х. М. Дейнеги. – К. : НАДУ, 2012. – 612 с.
45. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій : навч. посіб. / О. М. Скрипник. – Умань : ПП Жовтий О. О., 2011. – 226 с
46. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/2931/>
47. Статут Міжнародного валютного фонду. URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/aa/index.htm> (дата звернення 08.11.2020).
48. Стратегія сталого розвитку України до 2030 file:///C:/Users/Elena/Downloads/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf], Стратегія розвитку системи технічного регулювання на період до 2025 року

49. Телешун С. Публічна чи державна політика – вітчизняна дилема вибору / С. Телешун, С. Ситник, І. Рейтерович // Вісн. НАДУ. – 2012. – No 4. – С. 185 – 196, с. 190
50. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
51. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
52. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_012/page
53. Україна в інтеграційних процесах на пострадянському просторі: моделювання альтернатив / І.В. Клименко, Ю.М. Харазішвілі, О.М. Шаров, моніторинг виконання 2014-2018. - Центр перспективних досліджень, 2018., с.40
54. Фукуяма Ф. Початок української історії / Ф. Фукуяма [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://opinionua.com>
55. Шаров Ю.П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті: Концептуальні аспекти / Ю. П. Шаров. – К. : Вид-во УАДУ, 2013. – 302 с.
56. Щодо шляхів вдосконалення організації роботи в галузі економічної дипломатії: тактичні аспекти
Національний інститут стратегічних досліджень
<http://old2.niss.gov.ua/articles/976/>
57. Ярмиш О. Н. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні : підручник / О. Н. Ярмиш, В. О. Серьогін [за заг. ред. Ю. М. Тодики]. – Харків : Нац. ун-т внутр. справ, 2012. – 672 с.
58. Amerasinghe C. F. Principles of the Institutional Law of International Organizations /C. F. Amerasinghe. – Cambridge : Cambridge University Press, 2015. – 571 p., с. 1].
59. Bouckaert G. Modernizing the Rechtsstaat: Paradoxes of the Management Agenda / G. Bouckaert. –Berlin : Duncker & Humblot, 2015., с. 26

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему:

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА**

Студентки 2 курсу, 5 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Дембіцька
Олена Олександрівна

Науковий керівник
науковий ступінь,
вчене звання

Лазебна
Ірина Василівна

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук., доцент

Дьяченко
Ольга Володимирівна

Київ 2021

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та рекомендацій, списку використаних джерел та додатку. Основний зміст роботи викладено на 49 сторінках друкованого тексту. Список використаних джерел складається з 59 найменувань. Робота містить 2 рисунки.

Метою роботи є обґрунтування науково-методичних підходів щодо особливостей публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва та розробка шляхів удосконалення публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

Відповідно до мети, визначено такі **завдання** роботи:

- дослідити сферу міжнародного економічного співробітництва як об'єкта публічного управління;
- класифікувати принципи, функції та зміст публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва;
- проаналізувати передумови активізації публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва в Україні;
- визначити співпрацю органів публічної влади з міжнародними організаціями в сфері міжнародного економічного співробітництва;
- запропонувати шляхи удосконалення публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

Об'єктом дослідження є процес публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи для підвищення ефективності роботи публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва

Аналіз проблем публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва базується на фундаментальних роботах провідних науковців в даній галузі, аналітичних звітах державних та недержавних економічних установ та міжнародних економічних організацій.

При написанні випускної кваліфікаційної роботи використано загальнонаукові та спеціальні **методи**. Зокрема, історико-логічний метод, індукції

та дедукції – для дослідження теоретико-методологічних засад процесу публічного управління в контексті досягнення стратегічних цілей розвитку економічного співробітництва; аналізу та синтезу, порівняння – для розгляду зарубіжних моделей співробітництва у сфері міжнародного економічного співробітництва та їх зіставлення; системного підходу – для розробки пропозицій щодо подальшого реформування публічного управління у сфері економічного співробітництва.

У *першому* розділі розкривається теоретико-методологічні основи дослідження публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва, його принципи та функції.

У *другому* розділі здійснюється дослідження особливостей співпраці з міжнародними економічними організаціями як фактор розвитку публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

У *третьому* розділі оцінюються шляхи удосконалення публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні розроблених практичних рекомендацій щодо шляхів удосконалення публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва

Анотація

У роботі представлено теоретико-методологічний аналіз публічного управління, предметом вивчення якого є аналіз економічних, соціальних та політичних процесів, що відбуваються в публічній сфері. Досліджено досвід європеїзації публічного управління країн Європи, а також вплив цього процесу на публічне управління в Україні. Визначено принципи та функції міжнародного публічного управління. Проаналізовано передумови активізації публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва в Україні. Вирішено наукове завдання, що полягає в розробленні практичних рекомендацій щодо шляхів удосконалення публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

Ключові слова: публічне управління, міжнародне економічне співробітництво, міжнародні економічні організації

Abstract

The paper presents a theoretical and methodological analysis of public administration, the subject of which is the analysis of economic, social and political processes occurring in the public sphere. The experience of Europeanization of public administration in Europe, as well as the impact of this process on public administration in Ukraine is studied. The principles and functions of international public administration are defined. The preconditions for intensifying public administration in the field of international economic cooperation in Ukraine are analyzed. The scientific task of developing practical recommendations on ways to improve public administration in the field of international economic cooperation has been solved.

Key words: public administration, international economic cooperation, international economic organizations

РЕЦЕНЗІЯ

на випускну кваліфікаційну роботу студентки
Дембіцької Олени Олександрівни
2 курсу 5м групи заочної форми навчання
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
на тему:

«Публічне управління в сфері міжнародного економічного співробітництва»

Випускна кваліфікаційна робота є актуальною, тому що сьогодні в умовах глобалізації відбувається модернізація та розвиток інститутів, механізмів і моделей публічного управління.

Метою роботи є аналіз особливостей публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

У випускній кваліфікаційній роботі обґрунтовано теоретико-методологічні засади публічного управління, висвітлено сучасний стан публічного управління в економічному співробітництві, проаналізовано напрямки співпраці органів публічної влади з міжнародними організаціями, розкрито питання міжнародного економічного співробітництва в Україні, а також розроблено рекомендації щодо удосконалення системи публічного управління в сфері міжнародного економічного співробітництва.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел.

Робота виконана в повному обсязі із дотриманням всіх вимог. Випускна кваліфікаційна робота виконана на високому рівні та заслуговує позитивної оцінки, а її автору присвоєння ступеня магістр.

Випускна кваліфікаційна робота рекомендується до захисту.

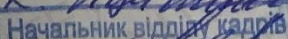
Начальник відділу по роботі з місцевими
громадами та органами влади
АТ «Укргазвидобування»,
канд.екон.наук

М. М. Зеденко

К. Яцишина
Начальник відділу кадрів

Клавдія ЯЦИШИНА

С. В. Федина

Завідувачу кафедри публічного управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Дембіцька Олена Олександрівна, повідомляю, що за результатами здійснення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Публічне управління в сфері міжнародного економічного співробітництва» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія роботи ідентична з друкованою.

«11» 11 2021 року

Дембіцька О.

Згода

Я, Дембіцька Олена Олександрівна, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: «Публічне управління в сфері міжнародного економічного співробітництва» несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Київського національного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

«26» 11 2021 року

Дембіцька О.О.

